

Základní škola a mateřská škola
Tadeáše Haenkeho Chřibská,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro základní
vzdělávání

15. 4. 2014

Opravila Mgr. Kolářová

Spanilý člověk neučený - co jiného než papoušek s krásným peřím.

Nerozumíš-li věcem, které se za slovy skrývají, nejsi moudrý, nýbrž jsi stále papoušek.

Šťastný národ, který má hojnost dobrých škol a dobrých knih.

Jediným učitelem hodným toho jména jest ten, který vzbuzuje ducha svobodného přemýšlení a vyvinuje cit osobní odpovědnosti.

Veškeré kvařování toliko pro hovado dobré jest

J. A. Komenský

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
TADÉÁŠE HAENKEHO

CHŘIBSKÁ

CHŘIBSKÁ

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

„Tak trochu jiná škola “
Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Předkladatel: Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho Chřibská, přísp. org.

Adresa školy:

Chřibská 280, 407 44 Chřibská

Ředitel školy:

Mgr. Petr Hloušek

Zástupce ředitele:

Mgr. Jitka Havlíčková

Kontakty:

telefon: +420 412 381 295

mobil: +420 736 629 516

mobil: +420 720 331 216

web: www.zs-chribska.cz

e-mail: zs.chribska@sesnam.cz

IČO: 72744499 IZO:102065136

REDIZO: 600076300

Zřizovatel školy:

Město Chřibská

Chřibská 197

407 44 Chřibská

telefon: +420 412 381 224

+420 412 381 214

web: www.chribska.cz

IČO: 000261378

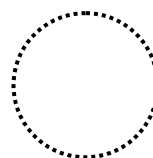
Platnost dokumentu:

od 30. 8. 2007

ŠVP byl předložen Školské radě dne 18. 8. 2007

aktualizováno dne 15. 4. 2014

.....

Mgr. Petr Hloušek
ředitel školy

razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Naše základní škola je úplná škola s devíti postupnými ročníky. V každém ročníku je zpravidla po jedné třídě. Kapacita školy je 230 žáků. Kapacita školní družiny je 30 žáků. Kapacita jídelny je 250 – 305 jídel na den.

Vybrané ukazatele				
Školní rok	Počet tříd	Počet žáků	Počet oddělení školní družiny	Počet ped. pracovníků
2009/2010	11	182	1	20
2010/2011	11	174	1	20
2011/2012	11	159	1	20
2012/2013	10	158	1	20
2013/2014	9	154	1	18
2014/2015	10	153	1	19
2015/2016	9	161	1	20

Budova základní školy je situována v menším městě s počtem obyvatel okolo 1500. Jedná se o budovu s mnohaletou školní tradicí, která byla založena v roce 1908. V minulosti se zde nacházela i střední škola. Školu v minulosti navštívil císař František Josef I. v době svého panování. Záměrem školy je vycházet z tradic a dbát na jejich živost a autentičnost, jak jen to jde v pohraničí 21. století a zároveň vnímat a tvořivě pracovat se vším novým, co přináší dnešní svět.

2.2 Vybavení školy

Škola disponuje tělocvičnou, počítačovou učebnou a dalšími čtyřmi odbornými učebnami. V blízkosti školy se nachází nově zbudované víceúčelové hřiště. Dále pro výuku slouží školní dílna, cvičná kuchyň, školní zahrada se zařízením pro chov ovcí a budovy v areálu školy.

V sousední budově jsou kuchyň s jídelnou, třída s programem základní školy s přílohou LMP a speciální školy, školní družina pro odpolední volnočasové aktivity a speciální mateřská škola. Ke škole náleží i MŠ, která sídlí v jiné budově. Počítačová síť obsahující cca 25 počítačů, instalovaná ve škole, umožňuje žákům i zaměstnancům volný přístup na internet ve vybraných místnostech a učebnách.

V hlavní budově i v budově školní jídelny jsou sprchové kouty běžně přístupné žákům. V suterénu školy jsou umístěny sklady čisticích prostředků. Pro dodržování pitného režimu pracovníků školy i žáků slouží školní bufet a nápojový automat.

Pro aktivní relaxaci a odpočinek jsou k dispozici školní družina, stoly pro stolní tenis, školní zahrada a dětská zahrada s prolézačkami. U školy je nově vybudováno multifunkční sportovní hřiště.

2.3 Dlouhodobé projekty

Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do následujících dlouhodobých projektů:

Poznávej místo, ve kterém žiješ – výstupem je prezentace, realizováno především v hodinách zeměpisu

Významná historická období, významné osobnosti - formou projektu žáci zpracují zadané téma - život v pravěku, husitství, A. Dvořák, B. Smetana apod.

Evropská unie – žáci se seznamují s členskými státy EU a vybranými oblastmi (vznik EU, zemědělství, obchod, životní prostředí, památky, osobnosti atd.).

Ochrana přírody – NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce, Lužické hory a České středohoří - lokalizace, význam, předmět ochrany, možnosti využití pro cestovní ruch, pochopení důležitosti jejich existence.

Globální problémy současného světa – vymezení globálních problémů, vyhledání aktuálních informací, zpracování, prezentace globálních problémů, příčiny vzniku, diskuse o možných důsledcích.

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, podle náplně učiva nebo reagují na aktuální dění ve společnosti. Některé projekty jsou třídní, jiné ročníkové, školní i meziškolní. O zapojení třídy do školního projektu rozhodují žáci se svým třídním učitelem.

Zdravá pětka – žáci se seznamují se zdravým životním stylem.

Dopravní výchova – žáci řeší dopravní situace s odborníkem.

Mezinárodní spolupráce

Škola se již třetím rokem snaží navázat spolupráci se školami v rumunském Banatu. Hlavním záměrem je poznat život krajanů v zahraničí, poznat jejich mentalitu a najít cestu zpět k tradicím a tím i k vlastním kořenům.

Prostředkem pak mají být vzájemné návštěvy, spolupráce v některých oblastech a komunikace v cizím jazyce.

2.4 Ročníkové a celoškolní projekty

dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolní (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a **podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.**

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

2.5.1 Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně, mimo jiné na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících. Mají možnost se prostřednictvím internetu pravidelně seznamovat s obsahem plánů výuky jednotlivých ročníků. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy a má na naší škole dlouholetou tradici. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí, toho není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout

2.5.2 Školská rada

Je zřízena školská rada čítající 9 členů z řad rodičů, pedagogů a města. Její fungování upravuje jednací řád. Schází se minimálně dvakrát ročně.

2.5.3 Další subjekty

Město Chřibská – starost o lesní divadlo (kulturní i faktická)

Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální Šluknov - ekologická a environmentální výchova

NP České Švýcarsko

Občanská sdružení – ČSV, Tadeáše Haenkeho, Lipnice a Studený, Dykyta

Jiné školy – soutěžení v rámci setkávání „DUHA“ (školy z Rumburka, Šluknova, Jiříkova, Velkého Šenova, Dolní Poustevny).

2.6 Pedagogický sbor

Pedagogický sbor čítá 20 učitelů. Kromě dvou jsou všichni kvalifikovaní nebo si kvalifikaci doplňují. Vzhledem k profilu školy je důležitá všestrannost a tvořivost pedagoga. To se odráží i v mimoškolní činnosti žáků, kdy se mnoho učitelů této činnosti věnuje jako vedoucí kroužků. Na škole pracuje učitelka se zaměřením na vývojové poruchy a školní psycholog, kteří se věnují dětem se zdravotním postižením (znevýhodněním) spolu s asistentem. Jednou týdně do školy dojíždí logopedka. Vzhledem k podmínkám, které jsou na vysokých školách, se vedení školy snaží o vytvoření mladého pedagogického sboru, plně kvalifikovaného, tím, že umožňuje doplnění kvalifikace.

2.7 Žáci

Žáci do školy přicházejí přímo z města Chřibská a jeho částí, pro které je spádovou školou. Dále pak školu navštěvují žáci z okolních měst a obcí (Vdf, Rbk, ČK, Kunratice, Rybniště).

Ve škole se vzdělávají žáci se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním. Velkou pozornost jsme věnovali a v budoucnu chceme ještě více věnovat integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování. K tomuto účelu byla zřízena, se souhlasem krajského úřadu, třída s upraveným vzdělávacím programem. Třidu vede pedagog se zaměřením na vývojové poruchy, v práci mu pomáhají asistenti. Jedná se o třídu malotřídního formátu pro žáky prvního stupně a druhého stupně, kterou navštěvuje až 12 žáků. Druhá třída tohoto typu byla zřízena na druhém stupni naší školy, aby byli žáci zohledněni i tam a mohli pokračovat v započatém.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Pojetí

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat i jejich očekávání a individuální potřeby. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání funkcí školy. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů.

V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a učit se sociálním dovednostem. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezřídka považovány pouhé faktografické znalosti žáků zjišťované testováním.

Školní vzdělávací programu pro žáky s LMP je součástí RVP ZV a představuje jeho modifikaci pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením; respektuje sníženou úroveň rozumových schopností žáků, jejich fyzické a pracovní možnosti a předpoklady; vymezuje podmínky pro speciální vzdělávání žáků s LMP; specifikuje úroveň klíčových kompetencí, jíž by měli žáci s LMP dosáhnout na konci základního vzdělávání; stanovuje cíle vzdělávání žáků s LMP; vymezuje vzdělávací obsah – očekávané výstupy a učivo na úrovni, kterou by si měli žáci osvojit v průběhu základního vzdělávání; zařazuje jako součást základního vzdělávání průřezová témata; podporuje přípravu na společenské a profesní uplatnění; umožňuje uplatňování speciálně pedagogických metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání a míru podpůrných opatření, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem; stanovuje základní vzdělávací úroveň, kterou škola musí respektovat ve svém školním vzdělávacím programu. Vzdělávací proces se přizpůsobuje úrovni psychického a fyzického rozvoje žáků. Vzhledem k variabilitě schopností a úrovni vědomostí a dovedností je nezbytné při vzdělávání uplatňovat přístupy odpovídající vývojovým a osobnostním specifikům žáků za přispění podpůrných opatření.

Učení

- Být schopen vzít v úvahu zkušenost,
- dávat věci do souvislostí,
- organizovat svůj učební proces,
- být schopen řešit problémy,
- být zodpovědný za své učení.

Objevování

- Získávat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost,
- zvažovat různé zdroje dat,
- radit se s lidmi ze svého okolí,
- konzultovat s experty,
- vytvářet a pořádat dokumentaci.

Myšlení a uvažování

- Chápat kontinuitu minulosti a současnosti,
- nahlížet na rozvoj společnosti kriticky,
- být schopen se vyrovnávat s nejistotou a uceleností situace,
- účastnit se diskusí a vyjadřovat vlastní názor,
- vnímat politické a ekonomické souvislosti při vzdělávání a práci,
- hodnotit sociální chování související se zdravím, životním prostředím,
- vnímat hodnoty umění, literatury atd.

Komunikace

- Rozumět a domluvit se, číst a psát ve více jazycích,
- být schopen prezentovat, mluvit na veřejnosti,
- obhajovat a argumentovat vlastní názor,
- naslouchat a brát v úvahu názory druhých,
- vyjadřovat se písemnou formou,
- rozumět grafům, diagramům a tabulkám.

Kooperace

- Být schopen spolupráce a práce v týmu,
- činit rozhodnutí,
- řešit konflikty,
- posuzovat a hodnotit,
- navazovat a udržovat kontakty.

Práce

- Vytvářet projekty,
- brát na sebe zodpovědnost,
- přispívat k práci skupiny a společnosti,
- organizovat svou vlastní práci,
- projevovat solidaritu,
- ovládat matematické a modelové nástroje.

Adaptace

- Využívat informační a komunikační techniky,
- být flexibilní při rychlých změnách,
- nalézat nová řešení,
- být vytrvalý a soustavný v případě obtíží.

3.2 Hlavní a dílčí cíle

Školní vzdělávací program „Tak trochu jiná škola“ vychází z koncepce vzdělávání, kterou realizujeme od roku 2003, kdy jsme se stali právním subjektem. Hlavní důraz ve své vzdělávací práci kladе škola na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi. Základem programu naší školy je přechod od školy založené na předávání hotových poznatků ke škole tvořivé a utvářející.

Cílem ŠVP je vytvořit u každého žáka pozitivní vztah ke vzdělání a motivovat jej k celoživotnímu učení, rozvíjet jeho osobnost a individualitu. Vzhledem k individuálním možnostem našich žáků preferujeme individuální vzdělávání. Přesto lze říci, že obecně klademe

největší důraz na trivium (čtení, psaní, počítání), občanskou výchovu a pracovní vyučování, neboť tyto znalosti a dovednosti budou základem jejich pozdějšího zaměstnání a úspěšného života. Celý vyučovací proces se odehrává na základě vlastních zkušeností žáků a jejich prožitků. Používáme takové speciálně pedagogické metody a formy výuky, které podporují samostatné myšlení se schopností využít získané poznatky v životních situacích s jejich pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem. Uvědomujeme si, jak je důležité chápat učivo, nikoliv z pohledu CO učím, ale PROČ to učím a PROČ se tomu má učit žák. Nezáleží na množství poznatků, ale na jejich trvalosti a propojení s praktickým životem.

Umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro celoživotní učení

Motivace dětí k učení:

- Vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy

Motivace dětí k učení:

- Samostatně pozorovat a zkoušet, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet ucelenější pohled na přírodní a společenské jevy,
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

Vést žáky všestranné, účinné a otevřené komunikaci

Motivace dětí k učení:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchat jiným a porozumět jim, obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Motivace dětí k učení:

- Spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu,

- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných.

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Motivace dětí k učení:

- Mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti,
- schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných.

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

Motivace dětí k učení:

- Schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný

Motivace dětí k učení:

- Schopnosti ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních,
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Motivace dětí k učení:

- Vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén,
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopností v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Motivace dětí k učení:

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,

- rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

3.3 Výchové a vzdělávací strategie

„Semena věcí jedněch jsou obsažena v semenech věcí jiných.“

(J. A. Komenský)

Výše zmíněné motto jednoznačně naznačuje směřování naší školy k naplňování klíčových kompetencí žáků. Je vodítkem při naší pedagogické práci. Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat a **improvizovat**. Práce pedagoga předpokládá tedy především tvořivé schopnosti a univerzálnost.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- Využívání různých zdrojů informací

kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní např.

- učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými, apod.)
- žáci mají k dispozici školní knihovničky s volným přístupem a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku.
- Využívání nových organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (moderní pedagogické trendy, skupinová práce, dialog, projekty, integrace výukových oblastí atd.), *kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:*
 - škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.
- Spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – školská rada, (komunitní skupinové aktivity, obec, fakulty, pedagogicko-psychologická poradna, občanská sdružení atd.), *kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:*
 - žáci se účastní veřejných odborných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky.
- Přizpůsobení klimatu školy (tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem), *kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní.*

3.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz

světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti, resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním zkoumáním žáků.

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy. V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role.

Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamování žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice. Mimo jiné k tomuto hledáme možnosti spolupráce se školami v zahraničí. Žáci jsou vedeni k uvědomění si hodnoty práce a duchovní hodnoty obsažené v jejich okolí.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu, je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, vytvořili jsme pro průřezová témata samostatný předmět - Průřezová hodina v rámci rozvrhu, dále je také integrujeme i do jiných vyučovacích předmětů nebo je realizujeme formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých průřezových témat je vždy součástí učebních osnov v části tabulky pro jednotlivé předměty. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

O přesném začlenění průřezových témat informují přiložené tabulky.

Začlenění průřezových témat do výuky 2. stupně

Název	Okruh		Ročník			
			6.	7.	8.	9.
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznání	Předmět		Epř	Epř	VkZ
		Měsíc		X.	XI.	II.
	Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí	Předmět	Aj	Hv	VkZ	Hv
		Měsíc	X.	IX.-VI.	XI.	IX.-VI.
	Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace	Předmět	Tv	VkZ	Tv	Tv
		Měsíc	IX.	XI.	IX.	IX.
	Osobnostní rozvoj Psychohygiena	Předmět	Tv	Epř	Vv	Vv
		Měsíc	IX.	XI.	XII.	XII.
	Osobnostní rozvoj Kreativita	Předmět	Ro	Epř	VkZ	Vv
		Měsíc	IX.	IV.	V.	XI.
	Sociální rozvoj Poznávání lidí	Předmět	Ro	Hv	Hv	Hv
		Měsíc	VI.	IX.-VI.	IX.-VI.	IX.-VI.
	Sociální rozvoj Mezilidské vztahy	Předmět	Ro	Aj	Aj	VkZ,Aj
		Měsíc	X.	X.	XI.	III.,IX.-VI.
	Sociální rozvoj Komunikace	Předmět	Aj	Aj	Aj	VkZ
		Měsíc	2	IX.-VI.	IX.-VI.	III.
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	Předmět	Ro			VkZ
		Měsíc	XI.,XII.			XI.
	Občan, občanská společnost a stát	Předmět	Ro		VkZ	VkZ
		Měsíc	II.		V.	V.
	Formy participace občanů v politickém životě	Předmět	Epř			VkZ
		Měsíc	V.			VI.
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Předmět	D,Ro		D	D,VkZ
		Měsíc	IV.III.		XI.	I.,II.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	Předmět	Aj	VkZ,Aj	VkZ,Aj	Epř
		Měsíc	V.	I.,IV	VI.	VI.
	Objevujeme Evropu a svět	Předmět			VkZ	Aj
		Měsíc			III.	VI.
	Jsme Evropané	Předmět	Ro	VkZ	VkZ	D,VkZ
		Měsíc	II.	IX.	V.	VI.,V
Multikulturní výchova	Kulturní difference	Předmět	Ro	D,Aj	VkZ,Aj	Epř
		Měsíc	II.	XI.X	II.,XII	V.
	Lidské vztahy	Předmět	Ro	VkZ	VkZ	
		Měsíc	I.	XI.	I.	
	Etnický původ	Předmět	Ro	D	Epř	D

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

		Měsíc	VI.	VI.	II.	II.
	Multikulturalita	Předmět	Ro	VkZ	Vv	VkZ
		Měsíc	VI.	XI.	II.	II.
	Princip sociálního smíru a solidarity	Předmět	Ro	VkZ	VkZ	Ch
		Měsíc	III.	X.	II.,III	II.
Enviromentální výchova	Ekosystémy	Předmět	Fy	Epř		
		Měsíc	X.	IX.		
	Základní podmínka života	Předmět	Ro			Ch
		Měsíc	III.			IV.
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Předmět	Epř	Epř	D	Pč
		Měsíc	X.	XII.	IV.	X.
	Vztah člověka k prostředí	Předmět	D	Vv	Fy	VkZ
		Měsíc	XI.	III.	X.	X.
Mediální výchova	Receptivní činnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Předmět			Inf	VkZ
		Měsíc			X.	IX.
	Receptivní činnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Předmět		VkZ	Ch	
		Měsíc		X.	V.	
	Receptivní činnosti Stavba mediálních sdělení	Předmět		Inf	Ch	
		Měsíc		V.	IV.	
	Receptivní činnosti Vnímání autora mediálních sdělení	Předmět	Hv	Hv	Hv	VkZ
		Měsíc	IX.-VI.	IX.-VI.	IX.-VI.	I.
	Receptivní činnosti Fungování a vliv médií ve společnosti	Předmět	ČJ		Ch	VkZ
		Měsíc	VI.		V.	III.
	Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení	Předmět	Inf	Vv	Vv	Ch
		Měsíc	II.	III.	III.	V.
	Produktivní činnosti Práce v realizačním týmu	Předmět	Pč	Pč	Pč	Epř
		Měsíc	IX.-VI.	IX.-VI.	IX.-VI.	IX.

3.5.1 Osobnostní a sociální výchova

Během školního roku jsou do výuky začleňovány tzv. Dny tvořivých činností, ve kterých se formou různědobých projektů zpracovávají konkrétní témata. Protože se mohou konkrétní náplně lišit, uvádíme zde pouze záměry.

Několikrát do roka probíhají při různých příležitostech setkání školy a veřejnosti, na kterých si děti upevňují sociální návyky a osobnostně vyžívají. K podobnému účelu směřují i hodiny, kde vyučují dva i více učitelů naší školy a kde se tedy setkává více různých lidí při společné činnosti. Jedná se i o takové činnosti, jakými jsou společné výlety, exkurze, návštěvy divadelních představení, reprezentace školy na soutěžích pořádaných školou a další. Pokoušíme se příležitostně zavádět Peer program a v rámci pracovních činností, ale i fyziky, probíhá záměr „Učíme spolu“, kdy se spojí dvě třídy či skupiny, které ve skupinách vyučují oba vyučující při vzájemné kooperaci.

3.5.2 Výchova demokratického člověka

Toto průřezové téma je uplatňováno především v hodinách předmětu s názvem Rukověť občana a Výchova ke zdraví. Při setkávání žáků a učitelů s různými složkami Policie ČR se snažíme zprostředkovat žákům pocit přímé zodpovědnosti za vývoj kolem nás. Žák

poznává přímý dopad práva a bezprostředně tak vnímá jeho funkčnost. Při návštěvách Městského úřadu ve Chřibské a na jednáních Okresního soudu v Děčíně, která jsou přístupná pro veřejnost, vchází žák do nového, budoucího světa, kde platí jiná pravidla a platí jinak, než ve svém dosavadním světě poznal. Prostřednictvím „třídnických hodin“ se žák má možnost podílet na ovlivňování a fungování školy v míře, která přísluší žákovi základní školy. Své připomínky a náměty předává vedení školy prostřednictvím třídního učitele. Přímo pak může reagovat prostřednictvím schránky, která je umístěna v suterénu školy u dveří východu č. 10.

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských souvislostech

Probíhá především v předmětech Zeměpis, Chemie, Rukověť občana a Výchova ke zdraví. Zde se žáci v různých souvislostech učí poznávat širší svět, ve kterém žijí a na přiměřené úrovni poznávat zákonitosti vycházející z evropské integrace, které ovlivňují jejich životy.

Plánuje se spolupráce se školou v zahraničí, směřujeme k navázání vztahů v Rumunsku (Banat).

3.5.4 Multikulturní výchova

Na hodinách Rukověť občana a Výchova ke zdraví jsou v dětech utvářeny vztahy k vnímání odlišností a jejich tolerování. Občasné návštěvy kulturních akcí (koncertů) v místním kostele přispívají k pochopení světa věřících.

3.5.5 Environmentální výchova

Toto průřezové téma je uplatňováno zejména na hodinách Přírodovědy, Vlastivědy a Ekologického přírodopisu. Probíhá spolupráce se Střední lesnickou školou ve Šluknově, s městem Chřibská (např. v projektu: Výsadba aleje) a Národním parkem České Švýcarsko. Žáci školy se účastní soutěží a vzdělávacích akcí, které pořádají výše jmenované subjekty. Pravidelně se zapojujeme do různých společenských akcí, jakou byla i rekonstrukce rozhledny na vrcholu Studence.

V předmětech pracovního a výchovného zaměření se děti zapojují do zkrášlování prostředí školy, školního pozemku. Plánují se také jiné aktivity, kdy budou na turisticky a vycházkově zajímavá místa umístovány dekorativní předměty vyrobené žáky školy z přírodních materiálů, zejména ze dřeva. Zde je uplatňována i velmi dobrá spolupráce s městem. V předmětu Zeměpis se žáci formou samostudia a vyhledávání informací zaměřují na zpracování závěrečného referátu o prostředí města, ve kterém žijí.

3.5.6 Mediální výchova

Na škole jsou přístroje, které mohou žáci obsluhovat samostatně a tak se učí nejen je ovládat, ale i s nimi zacházet, což považujeme za dva rozdílné přístupy. Jedná se konkrétně o digitální fotoaparát, kameru, tiskárnu a laminovací přístroje. Žáci samostatně, nebo pod vedením učitele, zpracovávají různá témata jako například snímky ze školních akcí, které pak slouží k nástěnné prezentaci, krátká videa, zpracovávaná do krátkých sestřihávaných DVD, která slouží pro prezentaci činnosti školy.

Na hodinách Informatiky i v rámci jiných předmětů žáci zpracovávají digitální prezentace, které pak prezentují před spolužáky, kdy dochází i k sebehodnocení hodnocení jinými spolužáky.

Samozřejmostí se již stalo, že žáci pracují na školních PC, jimiž je vybavena specializovaná učebna. Na škole jsou umístěny dvě interaktivní tabule sloužící všem učitelům a žákům školy. Na škole pracuje žurnalistický kroužek formou zájmového vzdělávání. Svoji

práci prezentují vydáváním školních ročenek a školního časopisu. Tak dochází k prolínání mnoha činností v systémovou a nadčasovou záležitost

3.6 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce, externí psycholog školy ve spolupráci s metodikem primární prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

3.6.1 Zaměření poradenských služeb

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, neprospěchu, podpoře žáků ve zlepšení a prevenci neúspěchu,
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků,
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí,
- kariérové poradenství, volba školy,
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- případné poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků,
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky,
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů. Zavedena je i logopedická péče a poradenství.

3.6.2 Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.6.3 Prevence sociálně patologických jevů

Metodik primární prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech

koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence soc. pat. jevů, využívá vybrané programy. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím obsahu a charakteru některých vyučovacích předmětů.

3.6.4 Psychologická péče

Na třídní učitele, výchovného poradce a psychologa školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce a psycholog školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči. Funkce psychologa je ve škole zavedena nově, jedná se o pracovníka, který pracuje v součinnosti s ředitelem školy a výchovným poradcem, provádí konzultace s učiteli, žáky a rodiči.

3.7 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným. Školní psycholog ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd individuálně nebo skupinově ve třídě s programem základní školy s přílohou LMP a speciální školy. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště výchovný poradce, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytvářejí a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci.

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje externí psycholog školy ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinuje sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci s učiteli a rodiči. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá zpravidla v pracovně externího psychologa, tedy mimo třídu. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Výchovný poradce a psycholog podporují rozvoj žáka, poskytují poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola usiluje o zajištění asistenta pedagoga, který spolupracuje s výchovným poradcem, třídním učitelem a případně s dalšími vyučujícími při naplňování IVP.

3.8 Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Nadaní žáci individuálně nebo skupinově navštěvují vybrané bloky výuky ve vyšším ročníku. Případně jsou vytvářeny skupiny žáků s talentem pro určitou výukovou oblast napříč ročníku.

Výuka cizích jazyků probíhá v diferencovaných skupinách podle úrovně jazykových dovedností žáka s možností přestupu mezi skupinami.

3.9 Školní družina

Činnost školní družiny, jako prvku zájmového vzdělávání, je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování a se společenským životem ve městě. Je směřována zejména ke starší generaci (seniorům). Vychovatel se seznámil s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojil do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování v tzv. „Dnech tvořivých činností“ a mimoškolních aktivitách žáků.

3.10 Pobyty žáků mimo školu a výjezdy na výchovně vzdělávací kurzy

Do ročních plánů činnosti jednotlivých ročníků jsou zapracovány výchovně vzdělávací kurzy žáků, přednostně vždy celého ročníku, ve zdravotně a kulturně příznivém prostředí. Tyto výjezdy jsou realizovány podle vnitřní směrnice školy a jejich cílem je naplnění těch očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí, které je přirozené realizovat ve volné přírodě a na odlehlém místě. Jde například o různá pozorování a určování přírodnin, topografická měření, tělovýchovné akce, LVVZ, cyklistický kurz, kulturně-společenské akce (výstavy, divadelní představení) atd.

3.11 Zájmové kroužky

Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky v rámci činnosti cca 10 kroužků se zaměřením sportovním, výtvarným, hudebním, přírodovědným aj. Kroužky jsou na základě zájmu žáků organizovány vždy v celoročním cyklu.

3.12 Řízení a organizace výuky

3.12.1 Ročníkové řízení a plánování

V organizaci vyučování je za základní jednotku považován ročník. Vzdělávací témata jsou plánována vždy společně pro celý ročník. Vyšší jednotkou je celá škola, kde vyučovací proces probíhá na principu vertikálního propojení ročníků. Třída je chápána jako intimní prostředí pro žáky, a to v míře, jakou podle věku potřebují.

Cílem je větší efektivita vzdělávacího procesu, využití potenciálu spolupráce žáků mezi ročníky, intenzivnější spolupráce pedagogů, účelná diferenciací a individualizace vyučovacího procesu.

3.12.2 Řízení a koordinace práce učitelů

Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. Učitelé společně připravují celoroční plán výuky. Připravují a realizují ročníkové projekty.

V rámci celé školy učitelé spolupracují na přípravě celoškolních projektů a promýšlejí vertikální propojení celé školy. Týmová setkání všech učitelů probíhají formou soustředění na počátku školního roku a několikrát v průběhu školního roku na pracovišti.

V práci učitelů jsou podporovány aktivity tzv. vzájemných hospitací, které mají vnést do pedagogického procesu tvořivý přístup a prvky sebereflexe.

3.12.3 Řízení a koordinace práce žáků

Základním plánovacím obdobím činnosti žáků je týden. V rámci každého týdne musejí být do aktivit žáků zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně věku.

Při společných činnostech ročníků provedou vyučující v úvodu motivaci žáků k činnosti, ujasnění zásad práce i s důrazem na bezpečnost žáků, stanovení pracovních postupů, výběr témat a možných souvislostí a v neposlední řadě stanovování forem výstupů. Závěrem proběhne seznámení se s výstupy, závěry a celkové zhodnocení daných činností se zařazením prvků sebehodnocení.

Do výuky je nejčastěji zařazována práce dětí ve skupinách. Práce ve skupinách má charakter kooperativního učení, projektového učení i učení s prvky Daltonského plánu (pokud bylo zadané téma dobře zvládnuto, žák si sám navrhne, čím se dál bude zabývat). V této části pracují žáci víceméně samostatně. Spolupráce, učení se jeden od druhého, zvyšuje efektivitu vzdělávání. Přínosem je vytváření různých skupin podle vzdělávacích potřeb žáka.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více ročníků (například pomocníci u zápisu „prvňáčků“, případně společná práce na projektu, jehož výstupy jsou tvořeny výsledky dílčích úkolů, na kterých spolupracují žáci různých ročníků).

4 Učební plány

4.1 Učební plán pro 1. stupeň

	Učební plán pro 1. stupeň														
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.		2.		3.		4.		5.		PČD	DČD	Celkem na předmět
			PČD	DČD	PČD	DČD	PČD	DČD	PČD	DČD	PČD	DČD	celkem	celkem	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7		7	1	7	1	7		7		35	2	37
	Cizí jazyk	Anglický jazyk					3		3		3		9		9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4		4		4		4		4		20		20
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika									1		1		1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2		2		1	1					5	1	6
		Přirodověda							2		1	1	3	1	4
		Vlastivěda							2		2		4		4
Člověk a společnost	Dějepis														
	Výchova k občanství	Rukověť občana													
		Výchova ke zdraví													
Člověk a příroda	Člověk a příroda	Fyzika													
		Chemie													
		Přírodopis													
		Zeměpis													
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1		1		1		1		1		5		5
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1		2		2		1		1		7		7
Člověk a zdraví	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2		2		2		2		2		10		10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1		1		1		1		5		5
Volitelné předměty		Průřezová hodina		2		2		2		2		2	0	10	10
Celková časová dotace /disponibilní časová dotace			18	2	19	3	21	4	23	2	23	3	104	14	
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			20		22		25		25		26				118

Poznámky k učebnímu plánu:

Průřezová hodina je samostatný předmět, ve kterém se probírají všechna průřezová témata na prvním stupni.

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

			Učební plán pro 2. stupeň											
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6.		7.		8.		9.		PČD celkem	DČD celkem	Celkem na předmět	
			PČD	DČD	PČD	DČD	PČD	DČD	PČD	DČD				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4		3	1	4		4		15	1	16	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	1	3	1	3	1	3	1	12	4	16	
		Německý jazyk						3		3		6	6	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4		3	1	4		4		15	1	16	
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika			1						1		1	
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka												
		Přirodověda												
		Vlastivěda												
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2		2		1	1	1	1	6	2	8	
	Rukověť občana	Rukověť občana	2		2		1	1			5	1	6	
	Finanční gramotnost	Finanční gramotnost								1			1	
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví							2		2		2	
Člověk a příroda	Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	1	2		2		6	2	8	
		Chemie					2		2		4		4	
		Ekologický přírodopis	1	1	2		2		1	1	6	2	8	
		Zeměpis	1	1	2		1	1	1	1	5	3	8	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1		1		1		1		4		4	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2		2		1		1		6		6	
Člověk a zdraví	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2		2		2		2		8		8	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	2		1	1					3	1	4	
Volitelné předměty (disponibilní hodiny)														
Celková časová dotace /disponibilní časová dotace			25	4	25	5	24	7	24	8	98	23		
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			29		30		31		32				122	

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech – Český jazyk a literatura, Anglický jazyk. Vyučovací předmět je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně základního vzdělávání. Vzdělávací oblast je rozdělena do tří specifických složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. (Řečová výchova a psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy realizovaná v menších časových celcích. Jako 2. cizí jazyk se vyučuje předmět Německý jazyk.

Naším prvořadým cílem je vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní, tedy vybavit žáky dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním.

Na 1. stupni jsou k výuce čtení používány alternativní metody výuky (splývavé čtení, prvky genetické metody čtení atd.). Některá témata jsou realizována formou krátkodobých projektů. Žáci navštěvují knihovnu, pracují s knihou a texty na internetu. V rámci předmětu jsou včleňována krátká logopedická cvičení, říkanky, básničky, jazykolamy.

Na 2. stupni využíváme k upevňování čtenářských dovedností jednodušší odborné texty z knih, časopisů a internetu týkající se historie, geografických zajímavostí, významných společenských událostí apod. Snažíme se rozvíjet dorozumívací schopnosti, obohacovat slovní zásobu a seznamovat žáky se spisovnou podobou českého jazyka.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité pro získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Anglický jazyk
- Český jazyk a literatura
- Německá jazyk

5.1.1 Anglický jazyk

Charakteristika vzdělávacího oboru

Anglický jazyk je zařazen od 6. do 9. ročníku. Předchází mu propedeuticky pojatý úvod do jazyka, který je součástí uč. programu již v naší MŠ.

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci jsou začleňováni do skupin podle dosažené úrovně. V ročníku tak bývá více skupin, než je kmenových tříd. Skupiny jsou prostupné. To znamená, že žák, jehož dovednosti se výrazněji zlepší, přestoupí do jiné skupiny a stejně to platí i naopak. Aby byla tato propustnost možná, probírají vždy všichni stejnou látku. Skupina, v níž jsou žáci, kterým dělá zvládnutí angličtiny velké problémy, se věnuje pouze základnímu učivu, další skupiny si osvojují postupně širší slovní zásobu, pracují s delšími a náročnějšími texty. V případě přestupu žáka do skupiny se širší probranou slovní zásobou, vypracuje učitel plán, ve kterém bude určeno, co a v jakých termínech se má žák doučit, aby se mohl plně zapojit do práce v nové skupině.

Cíl

Cílem předmětu anglický jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak

schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves). Dle vlastních možností a schopností pak žáci častěji konverzují. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů. Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- dorozumívání v běžných komunikačních situacích
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti

Časová dotace: 1. stupeň: 3. roč. 3PČD, 4. roč. 3PČD, 5. roč. 3PČD

2. stupeň: 6. roč. 3PČD+1DČD, 7. roč. 3PČD+1DČD, 8. roč. 3PČD+1DČD, 9. roč. 3PČD+1DČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ✦ chápe důležitost komunikace v anglickém jazyce pro praktický život.
- ✦ umí propojovat probraná témata a jazykové jevy.
- ✦ samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ✦ řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí.
- ✦ je schopen anglické komunikace s cizím člověkem.
- ✦ popisuje obsah svých myšlenek, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ✦ porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce.
- ✦ formuluje jednoduché myšlenky anglicky.
- ✦ rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce.
- ✦ osvojí si dovednosti v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ✦ umí si v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc nebo radu.
- ✦ dodržuje zásady slušné chování v anglicky mluvícím prostředí.
- ✦ spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

Žák:

- ✦ má představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi.
- ✦ srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem.
- ◆ má dostatek informací z různých oblastí v anglickém jazyce.

Organizační vymezení vzdělávacího oboru

Výuka probíhá ve třídách a při vycházkách do okolí školy.

Základní výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k využívání informací v praktickém životě, sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a vytváří příležitosti pro poznání vlastních pokroků

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ umožňuje žákovi využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ společně s žákem reálně posuzuje výsledky jeho práce i práce ostatních

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:. Anglický jazyk	Ročník: 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI • <i>žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> • <i>zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i> • <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> • <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> • <i>přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i> • <i>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i>	Tematické okruhy - Abeceda (spelling) - Čísla (1-12) - Základní barvy - Školní potřeby a třída - Domácí zvířata Jazykové prostředky - Sloveso být - Člen neurčitý a základní podstatná jména - Množné číslo u podstatných jmen - Osobní zájmena - Kladná a záporná odpověď - Pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby, reakce na pokyny základní výslovnostní návyky	OSV – Sociální rozvoj, komunikace

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	4.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností I - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu I - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu I MLUVENÍ - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů I - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat I - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá I ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům I - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu I PSANÍ - žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života I	Tematické okruhy - domov - rodina - škola - lidské tělo - zvířata Jazykové prostředky - Vybraná přídavná jména - Přivlastňovací zájmena - Slovesa „to be, to have“ v oznamovací větě, v otázce a záporu - Předložky místní - Vazba there is / there are - fonetické znaky (pasivně) - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, - práce se slovníkem - základní gramatické struktury a typy vět	OSV – sociální rozvoj, komunikace

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Anglický jazyk	Ročník: 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností II - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu II - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu II MLUVENÍ - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů II - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat II - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá II ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům II - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu II PSANÍ - žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života II - vyplní osobní údaje do formuláře I	Tematické okruhy - Abeceda - Číslovky 1-100 - Domov a rodina - Město a venkov - Počasí - Jídlo a pití - Volný čas, povolání - Škola a vyučovací předměty - Oblečení - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - zvířata, příroda, počasí Jazykové prostředky - Předložky časové in, on - Rozkazovací způsob - Přivlastňovací zájmena - Přivlastňovací přídavná jména - Množné číslo u podstatných jmen - Slovesa „to be, to have, can, to like“ v oznamovací větě, otázce a záporu - Slovesa pro každodenní činnosti - Přítomný čas prostý - Přítomný čas průběhový - fonetické znaky (pasivně)	OSV – sociální rozvoj, komunikace MKV – multikulturalita VDO – občanská společnost a škola VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně I - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat I MLUVENÍ - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích I - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech I - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života I ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech I - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace I PSANÍ - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři I - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat I - reaguje na jednoduché písemné sdělení I	gramatické oblasti - shrnutí látky I. stupně - čas přítomný prostý a průběhový - vazba there is; there are - I want to be - I would like - předložky časové a místní - minulý čas prostý - nepravidelná slovesa (prvních 10) - Použití gerundia pro vyjádření budoucnosti - Vazba „be going to“ pro vyjádření budoucnosti - číslovky řadové, datum tematické okruhy - Domov, rodina - Škola, volný čas - Nakupování, obchody - Narozeniny - Časové údaje - Ptáme se na cestu, směr - Zvířata, příroda - Oblečení - Koníčky - Co jsi dělal? - Dovolená - Co budeš dělat? - Evropa, Velká Británie, USA, Kanada, Austrálie - Sousedství, město, země - Kam pojedu na prázdniny?	OSV – sebepoznání a sebezpojetí, komunikace EGS – anglicky mluvící země (základní seznámení), Evropa a svět nás zajímá

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Anglický jazyk	Ročník: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně II - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat II MLUVENÍ - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích II - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech II - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života II ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech II - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II PSANÍ - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři II - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat II - reaguje na jednoduché písemné sdělení II	gramatické oblasti - shrnutí problematiky 6. ročníku - Rozkazovací způsob - příslovce četnosti - ukazovací zájmena, doplňovací otázky - srovnání přítomných časů - minulý čas prostý - nepravidelná slovesa - otázky na podmět a předmět tematické okruhy • Představování • Škola • Rodina • Bydlení • Datum a čas • Jídlo a pití • Narozeniny, oslavy • Cestování • Česká republika, Praha, moje město • Britská škola, naše škola • Mimoškolní aktivity • Oblečení • Nakupování a móda • Návštěva ZOO, zvířata • Víkend, prázdniny, počasí • Prohlídka města • Orientace ve městě	MKV – kulturní rozdíly OSV – sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace EGS –Evropa a svět nás zajímá

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Anglický jazyk	Ročník: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM • <i>žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně III</i> • <i>rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat III</i> MLUVENÍ • <i>žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích III</i> • <i>mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech III</i> • <i>vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života III</i> ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • <i>žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech III</i> • <i>rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace III</i> PSANÍ • <i>žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři III</i> • <i>napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat III</i> • <i>reaguje na jednoduché písemné sdělení III</i>	gramatické oblasti - shrnutí problematiky 7. ročníku - počitatelnost podst. jm. - vyjádření množství, some/any, many/much - stupňování přídavných jmen - budoucí čas vyjádřený pomocí GOING TO - budoucí čas vyjádřený pomocí WILL - přítomný čas - tvoření příslovčí - minulý čas průběhový tematické okruhy - jídlo, pití, nakupování, restaurace - cestování, doprava, pravidla silničního provozu - zdraví, nemoci, lékař, ordinace, nemocnice - koníčky, záliby, sporty, soutěže - zvířata, příroda, ekologie - žádost o radu, dotaz na směr a cestu - žádost o informaci, pomoc, službu, svolení atd. - orientace v jízdnicích řádech	OSV – mezilidské vztahy komunikace MKV – kulturní rozdíly EGS - Evropa a svět nás zajímá

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Anglický jazyk	Ročník: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně IV - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat IV MLUVENÍ - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích IV - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech IV - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života IV ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech IV - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace IV PSANÍ - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři IV - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat IV - reaguje na jednoduché písemné sdělení IV	gramatické oblasti - shrnutí problematiky 8. ročníku - srovnání a použití minulého času prostého a předpřítomného času - zástupné one/ones, podmínkové věty, may/might - vztažné věty, minulý čas průběhový - zvratná zájmena, each other, - tázací dovětky - slovesa se dvěma předměty tematické okruhy - bydlení a stěhování; domy a byty - popis a charakteristika; lidské vlastnosti a nálady - věda a technika - cestování, popis cesty - kultury a etnika - práce s přiměřeným autentickým textem, jeho převyprávění a jednoduchá interpretace (ústní i písemná) - realie zemí příslušných jazykových oblastí - moderní technologie a média - žádost o radu, dotaz na směr a cestu - žádost o informaci, pomoc, službu, svolení atd. - orientace v jízdnicích řádech - volba povolání	EGS – objevujeme Evropu a svět OSV – Řešení problémů a rozhod. dovednosti, mezilidské vztahy

5.1.2 Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně základního vzdělávání žáků s LMP. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání – dle přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením a související očekávané výstupy průřezových témat.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují dále získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá ve kmenové třídě. Žáci jsou děleni do skupin. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů, při nichž dochází k propojování žáků různých ročníků. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Na 2. stupni je naším hlavním cílem jít cestou rozvoje jasně, přehledně a srozumitelně vyjadřování, vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností, emocionálního a estetického vnímání
- srozumitelnému vyjadřování se ústní i písemnou formou spisovného jazyka
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ve sdělování názoru
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- osvojení a rozvíjení správné techniky čtení a psaní, vytváření čtenářských dovedností

a čtení s porozuměním

- zvládnutí orientace v textech různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v

běžných situacích

Cíl pro 1. stupeň

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Časová dotace: 1. stupeň: 1. roč. 7PČD, 2. roč. 7PČD+1DČD, 3. roč. 7PČD+1DČD, 4. roč. 7PČD+1DČD, 5. roč. 7PČD

Cíl pro 2. Stupeň

Na 2. stupni je naším hlavním cílem jít cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování, vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky.

Časová dotace: 2. stupeň: 6. roč. 4PČD, 7. roč. 3PČD+1DČD, 8. roč. 4PČD, 9. roč. 4PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva
- ◆ používá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- ◆ systematicky ukládá osvojené informace, aplikuje naučená pravidla pravopisu a vzájemně je propojuje
- ◆ seznámí se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ samostatně nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- ◆ nalézá chyby v textu a odůvodní správné řešení

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ správně formuluje obsah sdělení v rámci probíraných žánrů
- ◆ dostatečně porozumí probíraným literárním textům
- ◆ pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřuje slovní zásobu, správně a srozumitelně vytváří větné celky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ umí diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy, umí požádat o pomoc

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ seznámí se s naším i zahraničním slovesným dědictvím
- ◆ alespoň částečně porozumí jeho významu
- ◆ získá potřebu vlastního literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ umí dodržovat hygienická pravidla pro čtení a psaní
- ◆ umí si připravit a udržet svůj učební prostor.

Organizační vymezení vzdělávacího oboru

Výuka probíhá v kmenové třídě, ve školní a městské knihovně.

Základní výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ vede žáka k tomu, aby dokázal popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů, žák požádá o radu a řídí se jí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů kladé otevřené otázky, kterými vede žáka k vyjádření svých názorů, postojů a ke schopnosti vhodnou formou obhájit svůj názor umožňuje žákovi využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce, vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce.

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vede žáka ke zvládnutí běžné komunikace s úřady

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získané znalosti a zkušenosti a vytváření si představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; - rozlišuje slovo, slabiku, hlásku; - čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky; - pozná větu, píše na konci věty tečku	-písmena: malá, velká, tiskací a psací -délka samohlásek -opis a přepis slov a vět -hláska, slabika, věta -interpunkce	Jazyková výchova
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podst. jmen, přídav. jmen a sloves -ve svém mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	-kultura mluveného projevu -čtení	dtto
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - čte nahlas slova, věty a krátké texty - rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek	-věcné čtení	Komunikační a slohová výchova
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - rozumí jednoduchým písemným pokynům - adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání)	-naslouchání: praktické a věcné -poslech -věcné čtení -reprodukce textu -komunikační žánry a komunikační pravidla	dtto
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se	-souvislý mluvený projev -technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky	dtto
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání	-hygiena čtení	dtto
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost	-základy techniky mluveného projevu	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - v promluvách užívá vhodné verbální prostředky řeči	-srozumitelná komunikace -komunikační žánry a komunikační pravidla	dtto
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - krátce, souvisle vypráví své zážitky	-komunikační pravidla	dtto
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní - udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači	-základní hygienické návyky, technika psaní	dtto
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - píše správné tvary písmen a číslic i podle diktátu - kontroluje vlastní písemný projev	-technika psaní -psaní podle diktátu -kontrola vlastního písemného projevu	-orientace na klávesnici počítače
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti - podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh	-mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu -modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	dtto
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - čte literární texty, pozorně naslouchá čtení - recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší	-čtení, naslouchání -literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) -tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace	Literární výchova
vyjadřuje své pocity z přečteného textu - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav	-hodnocení reálných osob pohádkových postav	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
<i>rolišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i> - odliší jednotlivé literární pojmy	báseň, recitace	-pravopis lexikální -vlastní jména
<i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> - pracuje tvořivě s literárním textem, dramatizuje jej	tvořivé činnosti s literárním textem, dramatizace	-významové okruhy slov

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
<i>rolišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i> - rozděluje slova na konci řádků; - seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena - identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti - označí přízvukovou slabiku ve slově - správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov	-slabika – slabikotvorné r a l -abeceda -spisovná výslovnost -spodoba znělosti -slovní přízvuk -poznávání předložek v textu	Jazyková výchova
<i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i> - rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov; - ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené - v textu najde slova příbuzná, citově zabarvená a zdobněliny, vytvoří vlastní - přiřadí správně slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného - rozpozná a uvede více významů u známých slov	význam slov: -slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená a zdobněliny	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
odůvodňuje a píše správně: i, y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - aplikuje pravidla psaní u, ů a ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis zdůvodní	pravopis lexikální - vlastní jména - velká písmena na začátku věty - tvrdé a měkké souhlásky - psaní ú, ů - skupina slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	dtto
porovná a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost - rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost)	významové okruhy slov	dtto
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání - podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty - moduluje melodii výpovědi, podle svého záměru v krátké výpovědi opraví chybnou modulaci	- věta - druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího	dtto
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty - jednoduše reprodukuje přečtené texty	- čtení s porozuměním - reprodukce textu	Komunikační a slohová výchova
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje - rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. v dopravě, knihovně, divadle	- čtení a naslouchání s porozuměním - komunikace – dialogy	dtto
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení - vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem	mluvený projev: - základní techniky, pravidla dialogu - báseň - dramatizace	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech	mluvený projev: -recitace -nonverbální prostředky	dtto
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodii a tempa řeči, pauz a důrazu; - svůj projev doprovází jednoduchými gesty a vhodnou mimikou	kommunikace – dialogy, skupinová komunikace, dramatizace, nonverbální prostředky.	dtto
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - píše krátká sdělení podle pokynů učitele	psaný projev žáka (hygiena psaní, správné tvary písmen)	dtto
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti - podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh	-mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu -modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	dtto
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči	-krásná literatura -poslech literárních textů -přednes literárních textů	Literární výchova
vyjadřuje své pocity z přečteného textu - stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu - vyjádří pocity z přečteného literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. komiksem, obrázkem	-reprodukce textu -počátky interpretace literatury	dtto
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - odliší vyjadřování v próze a ve verších - rozumí základním literárním pojmům	-literární druhy a žánry: poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka -literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér -čtení s porozuměním -poslech literárních textů	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
<i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> - vymyslí závěr jednoduchého příběhu - zaznamená klíčová místa jednoduchého literárního textu formou obrázku	- čtení s porozuměním - vypravování podle dějové posloupnosti - zážitkové čtení a naslouchání - tvůrčí psaní	dtto

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
<i>odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i> - odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů	- vyjmenovaná slova - velká písmena	Jazyková výchova
<i>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i> - rozezná slovo ohebné a slovo neohebné - v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy	- tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy	dtto
<i>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i> - spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy - obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo podle zadání učitele	spojování vět: - spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti - při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky; - reprodukuje obsah textu doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu	- čtení s porozuměním - tvořivá práce s textem	Komunikační a slohová výchova
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - aktivně se podílí na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace ve škole	- naslouchání a čtení s porozuměním	dtto
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky - odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním	- mluvený projev - správná výslovnost	dtto
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný - opraví chyby v samostatném vypravování spolužáka	- mluvený projev - správná výslovnost	dtto
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty - v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově	- psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, e-mail, chat), grafické symboly - rozvoj slovní zásoby	dtto
vyjadřuje své pocity z přečteného textu - ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- zážitkové čtení a naslouchání - reprodukce literárního textu - tvořivé činnosti s literárním textem	Literární výchova
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací, či hudebním doprovodem	obrázková osnova	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
rozlišuje vyjadřování v próze a verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - rozliší poezii a prózu; pozná a charakterizuje pohádku, příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku; uvede neznámější autory a ilustrátory knih pro děti	literární pojmy: - verš, rým, pohádka - dětská literatura	dtto

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu	význam slova: - synonyma, vícevýznamová slova	Jazyková výchova
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou - podle instrukcí učitele graficky zaznamená stavbu slova - rozpozná a správně napíše předponu a předložku, zvládá jejich pravopis	stavba slova: kořen, předpona a část příponová	dtto
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru	tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen a sloves	dtto
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci - určí nespisovné tvary u českých slov - označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov	pravopis lexikální	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele	-uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů -tiché čtení s porozuměním	dtto
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných	-pravopis lexikální	dtto
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky	-čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení	Komunikační a slohová výchova
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní - vypíše z textu požadované informace - vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět	-osnova textu -výpisky -vypravování -popis	dtto
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - doplní neúplný text; sestaví souvislé vypravování a popis (podle pravidel časové a příčinné souvislosti)	-výpověď -pořádek slov ve větě	dtto
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je - zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat	-čtení s porozuměním textu	dtto
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na internetu - vhodně se zapojí do rozhovoru, udržuje a ukončí je	-mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost -elektronická komunikace: chat, sociální síť, telefon	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností - rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu)	-mluvený projev - správná výslovnost	dtto
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici - ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen	-základní větné členy -nevyjádřený podmět -souvětí souřadné a podřadné -spojovací výrazy	dtto
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauzy řeči - promluvu upraví podle změněného záměru	-kultura mluveného projevu	dtto
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech - dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem - vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě	-dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník	dtto
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text; - tvoří nadpisy, člení text na odstavce - v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost; - podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk - popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup	-vypravování -popis	dtto
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - a pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky a diskutuje o nich	-věcné naslouchání a čtení	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - sdělí své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části; - své dojmy vyjádří písemně i ústně - označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní; - vypíše z textu informace dle zadání učitele - vypíše z textu informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu	-zážitkové čtení -interpretace literárního díla	Literární výchova
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - přednáší a volně reprodukuje text - tvoří vlastní text na dané či vlastní téma	-tvořivé činnosti s literárním textem	dtto
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - rozliší poezii, prózu, drama; odliší umělecký text od neuměleckého	-literární pojmy: druhy a žánry literatura neumělecká	dtto

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - uvede slova příbuzná k českým slovům - uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou	slovo tvorba: odvozování slov, slovo tvorný základ	Jazyková výchova

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu a část příponovou a koncovku - graficky označí ve slovech kořen, slovo tvorný základ, předponu a příponovou část	stavba slova: kořen slova, příbuznost slov	dtto
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen; - určí mluvnické kategorie slovesa – osobu, číslo, způsob, čas - vyhledá složené tvary slovesa - určí druh a vzor přídavných jmen - píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých - rozpoznává neohebné slovní druhy (s výjimkou částic); správně píše předložku s/z	tvarosloví: - vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých - způsob slovesa - složené slovesné tvary v činném rodu - předložky - spojky pravopis morfologický	dtto
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty - na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem	skladba: - základní větné členy - větný základ - podmět vyjádřený a nevyjádřený	dtto
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - pozná souvětí - spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem	skladba: - věta jednoduchá a souvětí	dtto
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz	spojky a spojovací výrazy	dtto
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - píše správně i/y v koncovkách přičestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech	- pravopis syntaktický - přičestí minulé - shoda podmětu s přísudkem	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu a nahlas - vymyslí název úryvku textu - rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci - z přečteného textu vyvozuje závěry - sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky	čtení s porozuměním	Komunikační a slohová výchova
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl - porovná informace ze dvou zdrojů	poznámky a výpisky	dtto
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého a sdělení - doplní neúplné sdělení - opraví neúplné sdělení jiného žáka - zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu	celistvost a soudržnost textu	dtto
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje	čtení a naslouchání s porozuměním	dtto
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil - rozpozná vhodnost použití spisovné či nespisovné výslovnosti dle situace - vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace	literární dialog: -přímá řeč -věty uvozovací -běžná komunikace	dtto
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu	slohové útvary: vypravování popis děje popis pracovního postupu inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz	dtto
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti - zdůvodní význam osnovy; na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce	tvorba osnovy z textu, vypravování podle osnovy	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk a literatura	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo a náměty
<i>volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i> - napíše pohádku, povídku, bajku, dotvoří ji obrázky; <i>ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm</i>	tvořivé činnosti s literárním textem	Literární výchova
<i>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i> - odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní	-slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň -populárně naučné texty: encyklopedie, slovníky	dtto
<i>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i> - charakterizuje základní žánry literatury pro děti - pozná v textu zvláštní či zvláště užitě jazykové prostředky jazyka, za pomoci učitele vysvětlí, proč je autor užil, popíše, jak na něj působí - uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu <i>poezie v konkrétním textu</i> <i>popíše svými slovy kompozici povídky</i>	-základní literární pojmy: literatura umělecká a věcná -literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (jazyková výchova)	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci I.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí I.</i>	- slovní druhy – ohebné a neohebné - - podstatná jména - mluvnické kategorie - ml./sl. význam - druhy (konkr., abstr., pomn., lát., hrom.) - jména obecná a vlastní - - přídavná jména - druhy a mluvnické kategorie - tvoření přídavných jmen - stupňování přídavných jmen - - zájmena - druhy - mluvnické kategorie - - číslovky - druhy - mluvnické kategorie - - slovesa - tvar určitý / neurčitý; jednoduchý a složený - mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas, způsob)	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami I.</i>	- Pravidla českého pravopisu – struktura a užití - - SSČ – rozsah, heslo, věcný a mluvnický význam slova - - další slovníky – jazykové, překladové, výkladové encyklopedické atp. - - SMČ – struktura a užití	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (jazyková výchova)	Ročník: ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí I.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovosporný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí II.</i>	- větné členy - základní skladební dvojice - shoda přísudku s podmětem - přívlastek (shodný / neshodný; holý / rozvitý / několikanásobný) - předmět - příslovečné určení (místa, času způsobu a příčiny) - - věta jednoduchá a souvětí - věta holá a rozvitá - grafické znázornění větného rozboru - souvětí / věta jednoduchá - věta hlavní a vedlejší - spojovací výrazy v souvětí - interpunkce v souvětí	
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití I.</i>	- obecná jazykověda - národní jazyk - slovanské jazyky - český národní jazyk a jeho rozvrstvení	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (literární výchova)	Ročník: ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele I.</i>	- poezie, próza, drama (základní seznámení) - lyrika, epika, drama - vybrané žánry lyriky (báseň, epigram, píseň) - vybrané žánry epiky (pověst, pohádka, bajka, mýtus antický a biblický) - drama – základní charakteristika	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (literární výchova)	Ročník: ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře I.</i>	- významné literární památky starověkého Egypta a Mezopotámie - významné literární památky a autoři antického světa (lyrika, epika, drama)	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo I.</i>	- četba a interpretace vybraných děl (knižních, divadelních, filmových...)	
<i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích I.</i>	- místní knihovna (funkce, možnosti, fondy, vyhledávání) - internet – literárně zaměřené stránky	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (komunikační a slohová výchova)	Ročník: ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci I.</i> <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru I.</i>	- základní tiskopisy - poukázka - podací lístek - telegram - jednoduché komunikační žánry - vzkaz - inzerát - objednávka - inzerát - zpráva a oznámení - dopis - osobní - úřední	
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji I.</i> <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát I.</i>	- výtah a výpisek - hlavní myšlenky textu - kritické čtení předloženého textu	
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování I.</i> <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů I.</i>	- popis - druhy a prostředky (seznámení) - popis postavy - popis pracovního postupu - vypravování - osnova v. - jazykové prostředky v. - časová posloupnost	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (jazyková výchova)	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh I.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí III.</i>	- lexikologie - význam slova - slova jednoznačná a mnohoznačná - slovo a sousloví - synonyma, homonyma, antonyma - expresiva - termíny - slovotvorba - slovní zásoba - obohacování slovní zásoby - zp. tvoření nových slov (odvozování, skládání a zkracování)	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci II.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí IV.</i>	- slovní druhy - opakování 6. ročníku (viz. 6. ročník) - zájmena - problematika zájmena jenž - slovesa - slovesný rod - příslovce - tvoření, význam, zákl. druhy, užití (+ příslovečné spřežky) - předložky - význam, užití, funkce ve větě - spojky - základní seznámení - částice - základní seznámení - citoslovce - základní seznámení	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (jazyková výchova)	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace I.</i> <i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí II.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí V.</i>	- druhy vět podle postoje mluvčího - v. oznamovací, tázací a žádací - věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty - - větné členy - opakování a prohlubování znalostí o základních a rozvíjejících větných členech (viz. 6. roč.) - příslovečné určení účelu, podmínky a přípustky - doplněk - přístavek - věta jednoduchá a souvětí - opakování a prohlubování znalostí (viz. 6. roč.) - druhy vedlejších vět	
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova I.</i>	- hlásky - výslovnost - výslovnost hl. skupin - ztráta znělosti - spodoba znělosti - splývání souhl. skupin - - zvuková stránka slova věty - slovní přízvuk - větná melodie - důraz - tempo a pauzy	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami II.</i>	- jazykové příručky - praktické využití Pravidel českého pravopisu; SMČ, SSČ, SSJČ a jiných slovníků v hodinách	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (literární výchova)	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele II.</i>	- základní literární druhy (opakování) - lyrika - základní aspekty jazyka básně (obrazné pojmenování, přenášení významu, přirovnání...) - žánry lyriky (píseň, elegie, sonet, pásmo, epigram) - epika - veršovaná, psaná prózou, děj a jeho čas, prostředí, vypravěč, vypravování v 1. a 3. osobě - žánry epiky (hrdinský epos, pověst, legenda, povídka, novela) 1. drama - monolog, dialog, dramatické postavy; kompozice dramatu (tragédie, komedie) 2.	
<i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře II.</i>	- významné literární památky českého středověku (kroniky, legendy, pověsti, písně, dramata...) - významné literární památky evropského středověku (dvorská a hrdinská epika)	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo II.</i>	- četba a interpretace vybraných děl (knižních, divadelních, filmových...)	
<i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování I.</i>	- poezie, próza, drama, film a jejich způsoby a možnosti zpracování námětu	
<i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích II.</i>	- oblastní knihovny (funkce, možnosti, fondy, vyhledávání)	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (literární výchova)	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla I.</i>	- uvedení do práce s vybraným literárním textem (prozaickým / básnickým / dramatickým) a jeho interpretace (zejména z hlediska struktury, jazyka, ideově-tematického etc.) – vše na základě prozatím dosažených poznatků z literární teorie!!!	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (komunikační a slohová výchova)	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci II.</i> <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru II.</i>	- žádost - varianta úředního dopisu - životopis - standardní a strukturovaný	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (komunikační a slohová výchova)	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji II.</i> <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát II.</i>	- výtah, výpisek - prohlubování a rozšiřování učiva 6. ročníku	
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči I.</i> <i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu I.</i>	- referát a řízená diskuse - zásady - odborná příprava - realizace referátů s řízenou diskusí	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (komunikační a slohová výchova)	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování II.</i> <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů II.</i> <i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru I.</i>	- popis - prohlubování a rozšiřování učiva 6. ročníku - popis uměleckého díla - charakteristika - vypravování - prohlubování a rozšiřování učiva 6. ročníku - - líčení - - subjektivně zabarvený popis	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (jazyková výchova)	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech II.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovní, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí VI.</i>	- slovoslovnost a lexikologie - opakování a prohlubování znalostí o slovní zásobě a tvoření slov (viz. 7. roč.) - slova přejatá (vlastní a obecná) - výslovnost slov přejatých	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (jazyková výchova)	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci III.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí VII.</i>	- obecná a vlastní jména přejatá - skloňování a užití ve větách - slovní druhy - opakování a prohlubování látky 6. a 7. ročníku (viz. 6. a 7. ročník) - slovesa - slovesný vid - spojky - podřadicí a souřadící	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace II.</i> <i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí III.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí VIII.</i>	- větné členy - opakování a prohlubování znalostí o základních a rozvíjejících větných členech (viz. 6. a 7. roč.) - významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy - věta jednoduchá a souvětí - opakování a prohlubování znalostí (viz. 6. – 7. roč.) - souvětí souřadné a podřadné - významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami - významové poměry mezi souřadně spojenými vedlejšími větami - složitá souvětí - interpunkce v souvětí	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami III.</i>	- jazykové příručky - praktické využití Pravidel českého pravopisu; SMČ, SSČ, SSJČ a jiných slovníků v hodinách	
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití II.</i>	- obecná jazykověda - národní jazyk - slovanské jazyky - český národní jazyk a jeho rozvrstvení - (opakování a prohlubování učiva)	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (jazyková výchova)	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova II.</i>	- hlásky - výslovnost - výslovnost hl. skupin - ztráta znělosti - spodoba znělosti - splývání souhl. skupin - zvuková stránka slova a věty - slovní přízvuk - větná melodie - důraz - tempo a pauzy - (opakování a prohlubování učiva)	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (literární výchova)	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele III.</i>	- základná literární druhy (opakování) - lyrika - rozšiřující poznatky o jazyce a kompozici básně - další žánry lyriky (elegie, sonet, pásmo, epigram) - epika - opakování a rozšiřování učiva (viz. 7. ročník) - další žánry epiky (povídka, novela, romaneto, román) - žánry lyricko-epické 3. drama - opakování a upevňování učiva (viz. 7. ročník) 4.	
<i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře III.</i>	- významné literární památky a autoři českého humanismu, baroka, osvícenství a národního obrození - významné literární památky a osobnosti evropské renesance, baroka a osvícenství	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (literární výchova)	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo III.</i>	- četba a interpretace vybraných děl (knižních, divadelních, filmových...)	
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla II.</i>	- práce s vybraným literárním textem (prozaickým / básnickým / dramatickým) a jeho interpretace (zejména z hlediska struktury, jazyka, ideově-tematického etc.)	
<i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty I.</i>	- funkce a význam literárního díla	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (komunikační a slohová výchova)	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji III.</i> <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát III.</i>	- výtah, výpisek - prohlubování a rozšiřování učiva 6. a 7. roč. - - úvaha - téma, cíl, prostředky...	
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči II.</i> <i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu II.</i>	- referát a řízená diskuse - prohlubování a rozšiřování učiva 6. a 7. roč. - - výklad	
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování III.</i> <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů III.</i>	- popis a charakteristika - prohlubování a rozšiřování učiva 6. a 7. ročníku - charakteristika literární postavy	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (jazyková výchova)	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh III.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí IX.</i>	- slovotvorba a lexikologie - opakování a prohlubování znalostí o slovní zásobě a tvoření slov (viz. 7. a 8. roč.) - rozvrstvení slovní zásoby - morfémy – prohloubení	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci IV.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí X.</i>	- slovní druhy - opakování a prohlubování problematiky tvarů slov (viz. 6., 7. a 8. ročník) - slovesa - slovesné třídy a vzory - příslovce - stupňování příslovcí - předložky - vlastní a nevlastní	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (jazyková výchova)	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace III.</i> <i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí IV.</i> <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí XI.</i>	- věta jednoduchá a souvětí - opakování a prohlubování znalostí (viz. 6. 7. a 8. roč.) - věty dvoučlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty - věta a výpověď - úvod do valenční syntaxe - mluvnický a slovní zápor - formální skladebné vztahy mezi v. č. (shoda, řízenost, přimykání) - přívlástek těsný a volný - řeč přímá a nepřímá - složitá souvětí	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami IV.</i>	- jazykové příručky - praktické využití Pravidel českého pravopisu; SMČ, SSČ, SSJČ a jiných slovníků v hodinách	
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití III.</i>	- obecná jazykověda - národní jazyk - slovanské jazyky - český národní jazyk a jeho rozvrstvení - (opakování a prohlubování učiva)	
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova III.</i>	- hlásky - výslovnost - výslovnost hl. skupin - ztráta znělosti - spodoba znělosti - splývání souhl. skupin - - zvuková stránka slova a věty - slovní přízvuk - větná melodie - důraz - tempo a pauzy - (opakování a prohlubování učiva)	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (literární výchova)	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře IV.</i>	- významné literární památky a autoři 2. pol. 19. stol a 20. století - významné směry a osobnosti evropské literatury 19. a 20. století	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo IV.</i>	- četba a interpretace vybraných děl (knižních, divadelních, filmových...)	
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla III.</i>	- práce s vybraným literárním textem (prozaickým / básnickým / dramatickým) a jeho interpretace (zejména z hlediska struktury, jazyka, ideově-tematického etc.)	
<i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora I.</i>	- specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace...	
<i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích IV.</i>	- krajské a ústřední knihovny, muzea, archívy (funkce, možnosti, fondy, vyhledávání)	
<i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie I.</i>	- tvorba vlastního literárního textu dle výběru (básně, dramatického textu, prozaického textu)	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (literární výchova)	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování II.</i>	- poezie, próza, drama, film a jejich způsoby a možnosti zpracování námětu	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (komunikační a slohová výchova)	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji III.</i> <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát III.</i>	- základní tiskopisy - opakování a prohlubování učiva - úvaha - téma, cíl, prostředky...(prohlubování učiva - žádost a životopis - opakování a prohlubování učiva	
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči III.</i>	- proslov - znaky; prostředky; členění...	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Český jazyk (komunikační a slohová výchova)	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování IV.</i> <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů III.</i>	- vypravování	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	- některé útvary stylu publicistického - opakování a prohlubování učiva	

5.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Německý jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Vyučovací předmět Německý jazyk je realizován v 8. a 9. postupném ročníku a to vždy s tříhodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu probíhá vždy v celém ročníku najednou a žáci jsou rozděleni do dvou skupin.

Cíl

Cílem předmětu německý jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves). Dle vlastních možností a schopností pak žáci častěji konverzují. Německý jazyk používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů v omezenější formě. Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- dorozumívání v běžných komunikačních situacích
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti

Časová dotace: 2. stupeň: 8. roč. 3PČD, 9. roč. 3PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ chápe důležitost komunikace v německém jazyce pro praktický život.
- ◆ umí propojovat probraná témata a jazykové jevy.
- ◆ samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí.
- ◆ je schopen německé komunikace s cizím člověkem.
- ◆ popisuje obsah svých myšlenek, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ porozumí jednoduchému sdělení v německém jazyce.
- ◆ formuluje jednoduché myšlenky německy.
- ◆ rozumí promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce.
- ◆ osvojí si dovednosti v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ umí si v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc nebo radu.
- ◆ dodržuje zásady slušné chování v německy mluvícím prostředí.
- ◆ spolupracuje v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ má představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi.
- ◆ srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem.
- ◆ má dostatek informací z různých oblastí v německém jazyce.

Základní výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k využívání informací v praktickém životě, sleduje

úspěšnost jednotlivých žáků a vytváří příležitosti pro poznání vlastních pokroků

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ umožňuje žákovi využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ společně s žákem reálně posuzuje výsledky jeho práce i práce ostatních

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Německý jazyk	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i>	Was ist das? Welcher Tag ist heute? Wie spät ist es? Žák odpovídá Věta oznamovací, věta tázací – pořádek slov ve větě	
<i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	- poslech autentických nahrávek - konverzace s vyučujícím a spolužáky v oblasti tematických okruhů	
<i>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i>	Autentický poslech na téma škola, rodina a roviny běžné komunikace	
<i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i>	Slovní zásoba dle tematických okruhů	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Německý jazyk	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozumí jednoduchým informačním nápiskům a orientačním pokynům</i>	W – otázky / wo, wer, was Osobní zájmena Časování slovesa „být“ Přivlastňovací zájmena mein, dein, sein, ihr - větná melodie	
<i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</i>	Zápor před podstatným jménem „kein, keine“ Záporka „nicht“ člen určitý der, die, das člen neurčitý ein, eine - popis osoby - slovní přízvuk, důraz	
<i>napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i>	Pozdrav, představování se, bydliště Časování pravidelných sloves wohnen, haben, spielen, kaufen, malen... Časování některých nepravidelných sloves lesen, schreiben, sprechen, gehen... - výslovnost - spodoba znělosti - referát a řízená diskuse	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Německý jazyk	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i>	Autentický poslech na téma škola, rodina a roviny běžné komunikace	
<i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i>	- poslech autentických nahrávek - konverzace s vyučujícím a spolužáky v oblasti tematických okruhů - výslovnost - spodoba znělosti	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Obor: Německý jazyk	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</i>	Věta oznamovací, věta tázací – pořádek slov ve větě Rozkazovací způsob Slovní a větný přízvuk	
<i>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</i>	Slovní zásoba dle tematických okruhů Předložky se 3. a 4. pádem	
<i>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i>	Osobní zájmena Přivlastňovací zájmena Neosobní podmět „man“	
<i>rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i>	člen určitý člen neurčitý - popis osoby - slovní přízvuk, důraz	
<i>rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i>	Pozdrav, představování se, bydliště Časování nepravidelných sloves se změnou kmenové samohlásky Präteritum sloves „sein, haben“ Perfekt u pravidelných sloves Perfekt u některých nepravidelných sloves - referát a řízená diskuse	

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast směřuje žáky k praktickým činnostem, logickému myšlení, odhadu a k celistvosti chápání a využití matematických dovedností v běžném životě. Je určena pro 1. i 2. stupeň základní školy. Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi jednotlivými vědeckými obory. Součástí oblasti je obor Finanční gramotnost. Pro obor Finanční gramotnost jsou zpracovány samostatné učební osnovy pro přehlednost. Hodnocení FG je součástí známky z matematiky.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Matematika

5.2.1 Matematika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět Matematika je rozdělen do čtyř tematických okruhů (Čísla a početní operace; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a prostoru a Aplikační úlohy).

Tematický okruh Čísla a početní operace je zařazený na 1. stupni a dále se rozvíjí na 2. stupni. Žáci se postupně seznamují s čísly, vytvářejí si představu o číslech a číselné ose, osvojují si postupy matematických operací. V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty získávají žáci číselné údaje různými způsoby, např. měřením. Osvojují si převody jednotek. Seskupují data podle určitých kritérií, sestavují jednoduché tabulky a grafy. V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru a rýsování žáci rozeznávají, pojmenovávají a znázorňují základní geometrické útvary a zvládají základní učivo rýsování. V tematickém okruhu Aplikační úlohy žáci hledají řešení úloh, rozvíjejí logické myšlení a podle míry rozumové vyspělosti se snaží řešit úlohy z běžného života. Řeší různé zábavné úlohy, kvízy, rébusy, doplňovačky.

Předmět by měl být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáky vedeme k osvojování a chápání matematických postupů, schopnosti zpracovávat poznatky, používání matematických symbolů, k rozvoji paměti a logického myšlení, k vytváření prostorové představivosti, k řešení matematických operací, uplatnění znalostí a dovedností v běžném životě. Dbáme na rozvoj spolupráce žáků při společném úkolu, zdokonalujeme grafický projev a základní rýsovací techniky. Vzdělávání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování a chápání matematických postupů
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- vytváření prostorové představivosti
- řešení základních matematických operací
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (odhady, měření, porovnávání, orientace)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 9. ročníku, viz tabulka výše.

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vést žáka k vytváření prvotních představ o kvantitě, vztazích mezi čísly a závislostech, k pochopení významu základních početních výkonů a zvládání jejich provádění. V geometrii k pochopení základních geometrických

pojmů, rozvíjení a zdokonalování grafických dovedností a aplikování získaných vědomostí a dovedností při řešení praktických úloh.

Na 2. stupni je naším hlavním cílem, aby žáci důkladně porozuměli základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům, získali základní vědomosti a dovednosti v aritmetice, geometrii a algebře, chápali funkční vztahy a další souvislosti mezi kvantitativně měřitelnými jevy. Při osvojování těchto poznatků se žáci učí maximálně využívat literatury a prostředků výpočetní techniky (kalkulátory, výukové programy, internet). Největší důraz je kladen na schopnost žáků aplikovat získané vědomosti a dovednosti při řešení úloh z praxe, úloh problémového charakteru a třídění informací a jejich interpretace pomocí jednoduchých tabulek a grafů. Žáci získají vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a předpoklady pro další úspěšné studium.

Časová dotace: 1. stupeň: 1. roč. 4PČD, 2. roč. 4PČD, 3. roč. 4PČD, 4. roč. 4PČD, 5. roč. 4PČD

2. stupeň: 6. roč. 4PČD, 7. roč. 3PČD+1DČD, 8. roč. 4PČD, 9. roč. 4PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ využívá různých způsobů, metod a strategií učení, které mu umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- ◆ aktivně vyhledává a třídí informace, propojuje je a systematizuje.
- ◆ samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky.
- ◆ prožívá úspěchy.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ vnímá problémové situace, učí se je rozpoznávat a chápat problémy s nimi spojené.
- ◆ využívá různých zdrojů informací, které mohou vést k řešení problému.
- ◆ ověřuje správnost řešení problému – umí odhadnout a odhalit vlastní chybu.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ správně, výstižně a logicky formuluje své myšlenky a názory na řešení problému.
- ◆ využívá různé typy postupů a způsobů uvažování a prezentace svých myšlenek.
- ◆ využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ ve dvojici a v menší pracovní skupině vyhledává informace a zpracovává výstupy.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ respektuje názory a postupy ostatních.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ správně používá pomůcky.
- ◆ pracuje podle návodu nebo předem stanoveného postupu.
- ◆ sestavuje vlastní postup.

Organizační vymezení vyučovacího oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně INF.

Základní výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získané znalosti a zkušenosti a vytváření si představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění umožňuje žákovi pracovat podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
<i>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i> - vytvoří skupinu s daným počtem prvků - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání) - využívá univerzální modely čísel	-přirozená čísla 1 – 20	Číslo a početní operace -psaní čísl a znaků. -orientace na stránce knihy, počet slabik. -čtení slovní úlohy s porozuměním Rozšiřující učivo: - komutativnost sčítání - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku Další náměty do výuky: - praktické úkoly s využitím základních jednotek délky, - propedeutika zlomku, vztah části a celku

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - napíše a přečte číslíce - doplní chybějící čísla v řadě - porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel	-číslice 0 – 9, čísla 0 – 20 -znaky < , > , =	dtto
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi	-číselná osa	dtto
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo - sčítá a odčítá zpaměti bez přechodu přes desítku	-číselný obor 0 – 10, 10 – 20	dtto
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“	-práce s textem slovní úlohy	Číslo a početní operace
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - čte a nastavuje celé hodiny - orientuje se ve struktuře času	-struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok	Závislosti, vztahy a práce s daty
popisuje jednoduché závislosti z praktického života - zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat	-tabulky a schémata	dtto
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - doplní zadanou tabulku - orientuje se v jednoduchých schématech	-tabulky a schémata	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy	-rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh -tělesa: krychle, kvádr, koule, válec -orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole	Geometrie v rovině a v prostoru -vyjádření jednoduché prostorové orientace (např. procházkou po čtvercové síti). Rozšiřující učivo: - prostředí sirkových obrazců - plán krychlové stavby při sestavování prostorového útvaru složeného z jednotkových krychlí Další náměty do výuky: - skládání origami - parketování daných obdélníků
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti - porovná tělesa stejného typu podle velikosti - odhaduje a srovnává délky úseček s využitím pomůcek	-porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší -délka úsečky -poměrování úseček	dtto

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - používá přirozená čísla k modelování situací běžného života - samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel	-přirozená čísla 1 – 100 -počítání s penězi -peníze: způsoby placení	Číslo a početní operace ČJ: orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku. Rozšiřující učivo: - komutativnost sčítání při pamětném i písemném počítání - grafické znázornění slovních úloh Další náměty do výuky: - propedeutika zlomků, význam slov polovina, čtvrtina, třetina - modelování násobení a dělení na různých souborech
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zapisuje a čte čísla v daném oboru - počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla - porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze)	-číselný obor 0 – 100 -lichá a sudá čísla	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - zobrazí číslo na číselné ose využívá číselnou osu k porovnání čísel	-řád jednotek a desítek	dtto
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá zpaměti dvojčíferné číslo s jednocíferným i dvojčíferným číslem s přechodem násobků deseti - násobí zpaměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí zpaměti v oboru osvojených násobílek	-násobilka 2, 3, 4, 5, 10 -součet a rozdíl	Poznámka: -učitel používá pojmy: sčítanec, menšenec, menšitel, činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl, záměna činitelů
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“	-strategie řešení úloh z běžného života	Rozšiřující učivo: - kružnice, hranol - shodnost útvarů
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři - sleduje různé časové intervaly - používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi	-časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina	Závislosti, vztahy a práce s daty -časové tabulky Poznámka: -časové intervaly volí učitel z běžného života žáka, např. délka vyučovací hodiny, délka přestávky, délka spánku
popisuje jednoduché závislosti z praktického života - zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat provádí odhady délky a množství	-měření délky, hmotnosti, objemu -jednotky: centimetr, litr, kilogram	dtto
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - navrhne a použije tabulku k organizaci údajů - třídí soubor objektů	-tabulková evidence zadaných údajů	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání	-rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka -tělesa: kužel, jehlan	Geometrie v rovině a v prostoru -využití čtverečkovaného papíru -využití počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ
porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - změří délku úsečky, používá jednotky délky - provádí odhad délky úsečky	-práce s pravítkem -jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr	dtto

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zapisuje a čte čísla v daném oboru - počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla	-číselný obor 0 – 1 000 -rozklad čísla v desítkové soustavě	Číslo a početní operace ČJ: orientace v textu, práce s knihou, křížovky (sloupec, řádek), stylizace a reprodukce odpovědí, významová stránka slov, čtení s porozuměním, druhy slov, dějová posloupnost Rozšiřující učivo: - pohyb po číselné ose (propedeutika záporných čísel) - aritmetické operace i vztahy mezi čísly v různých jazycích, různých kontextech významových a strukturálních
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - zobrazí číslo na číselné ose a jejích úsecích - využívá číselnou osu k porovnání čísel	-číselná osa – nástroj modelování	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce - sčítá a odčítá z paměti čísla bez přechodu násobků sta - násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobílek - násobí z paměti dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobílek - násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel - používá závorky při výpočtech	- zápis čísla v desítkové soustavě - násobilka 6, 7, 8, 9 - nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla	dtto
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“ - ovládá jednoduché řešitelské strategie	- řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování	dtto
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života	- jízdní řády	Závislosti, vztahy a práce s daty - čtení údajů z grafů, diagramů, tabulek - pozorování závislostí a jejich vlastností - využití specifických počítačových programů pro matematiku na 1.st. ZŠ - využití tabulkového procesoru (např. Excel) Poznámka: - učitel používá zjednodušený model jízdního řádu
popisuje jednoduché závislosti z praktického života - eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek	- teplota, teploměr, stupeň celsia - evidence sportovních výkonů	dtto
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - čte a sestavuje tabulky násobků - doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání	- tabulka jako nástroj pro řešení úloh	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání	-klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný) -rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník) -vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku	Geometrie v rovině a v prostoru Rozšiřující učivo: - pravoúhlý trojúhelník - osa souměrnosti útvarů v rovině - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ - prvotní seznámení s rovinným obrazcem kružnice s daným středem a poloměrem
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady	-osově souměrné rovinné útvary	dtto

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	-principy asociativnosti a komutativnosti	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - čte a zapisuje čísla v daném oboru - počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích - sčítá a odčítá čísla v daném oboru (z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru) - používá římské číslice při zápisu čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- číselný obor 0 – 1 000 000 - písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení - římské číslice - hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - číselná osa (znázornění-teploměr, model) - zlomky, celá čísla	Číslo a početní operace ČJ: správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním, dějová posloupnost. Rozšiřující učivo: - znázornění celého záporného čísla na číselné ose - kmenové zlomky v kontextu části
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením) - provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulátoru	- zaokrouhlování čísel - odhad a kontrola výsledku - práce s kalkulátorem	dtto
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“	- matematizace reálné situace	dtto
vyhledává, sbírá a třídí data - provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty)	- zásady sběru a třídění dat	Závislosti, vztahy a práce s daty AJ: zápis hodin, dnů, měsíců a roků.

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací - doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram	-strukturovaná tabulka -sloupkové diagramy	dtto
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - dodržuje zásady rýsování - narýsuje přímku, vyznačí polopřímku - narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti	-zásady rýsování -rýsování jednoduchých rovinných útvarů -čtvercová síť	Geometrie v rovině a v prostoru Rozšiřující učivo: - další rovinné útvary, např. pravý úhel a pravidelné mnohoúhelníky - sítě těles, papírové modely těles, stavby těles podle půdorysu Další náměty do výuky: - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi	-jednotky délky a jejich převody (milimetr, centimetr, metr, kilometr) -grafické sčítání a odčítání úseček -obvod mnohoúhelníku	dtto
sestrojí rovnoběžky a kolmice - sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou - určí vzájemnou polohu přímek v rovině	-vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice	dtto
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná - používá základní jednotky obsahu	-jednotky obsahu: m^2 , cm^2 , mm^2	dtto
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích	-osová souměrnost rovinného útvaru	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
<i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i> - využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů	- řešení úloh úsudkem - číselné a obrázkové řady	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Rozšiřující učivo: - algebrogramy, magické čtverce, pyramidy, zašifrované příklady, sudoku - součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - čte a zapisuje čísla v daném oboru - počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - porovnává čísla a znázorňuje je na číselné ose a jejich úsecích - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně odčítá dvě přirozená čísla - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulatoru)	- číselný obor 0 – miliarda - písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení	Číslo a početní operace ČJ: správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním. AJ: aplikace jednoduchých početních operací v oboru přirozených čísel, porovnávání větších, menších. Rozšiřující učivo: - vyjadřování části celku zlomkem se jmenovatelem 10 nebo 100
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- celá čísla, zlomky, desetinná čísla	dtto
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru - provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulatoru	- zaokrouhlování čísel - odhad a kontrola výsledku - práce s kalkulatorem	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh Rozšiřující učivo, náměty
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace	- fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi	
vyhledává, sbírá a třídí data - vybírá z textu data podle zadaného kritéria	- statistické údaje a jejich reprezentace	Závislosti, vztahy a práce s daty AJ: porovnání některých statistických údajů anglicky mluvících zemí. Rozšiřující učivo: - další typy diagramů Další náměty do výuky: - využití tabulkového kalkulátoru ke zpracování dat
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta	- kruhový diagram - finanční produkty: úspory	dtto
narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů	- konstrukce čtverce a obdélníku - konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	Geometrie v rovině a v prostoru Další náměty do výuky: - slovní úlohy na obsahy obdélníku, čtverce (práce s plánem bytu – velikost koberce, nákup tapet, obložení, podlahové plochy apod.) - geometrie a výtvarné umění - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
sestrojí rovnoběžky a kolmice - sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou	- konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem	dtto
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná	- složené obrazce ve čtvercové síti	Další náměty do výuky: - origami ve čtvercové síti
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky - ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je	- magické čtverce, pyramidy, sudoku	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Rozšiřující učivo: - zašifrované příklady, hlavolamy, rébusy

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i>	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti	Nemusíte psát.
<i>modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</i>	rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník	
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, trojúhelníková nerovnost	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost	
<i>určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</i>	číselné a logické řady	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i>	desetinná čísla – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	tělesa	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</i>	celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa	
<i>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</i>	desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek	
<i>řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</i>	poměr – měřítko, úměra, trojčlenka	
<i>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</i>	procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování	
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost	
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i>	číselné a logické řady	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina	
<i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	rovnice – lineární rovnice	
<i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i>	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr	
<i>porovnává soubory dat</i>	funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	
<i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i>	rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)	
<i>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</i>	metrické vlastnosti v rovině – vzdálenost bodu od přímky, Pythagorova věta	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</i>	• prostorové útvary – kvádr, krychle, kolmý hranol	
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	• konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	• číselné a logické řady	
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	• číselné a obrázkové analogie	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	• logické a netradiční geometrické úlohy	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Matematika a její aplikace	Obor: Matematika	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</i>	výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny	
<i>formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</i>	rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
<i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i>	funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol	
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	číselné a logické řady	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	číselné a obrázkové analogie	
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	logické a netradiční geometrické úlohy	

<i>načrtne a sestrojí síť základních těles</i>	• pravoúhlé promítání	
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	• podobnost geometrických útvarů, stejnolehlost	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	• povrchy a objemy těles	

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast směřuje žáky k práci s osobním počítačem, jeho základním programovým vybavením, zejm. textovým editorem, manažerem souborů. Žáci se učí pracovat s výukovými a vzdělávacími programy, s webovým prohlížečem, popř. i s elektronickou poštou. Žáci si osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni, dovednosti pak používají ve svém praktickém životě.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Informatika

5.3.1 Informatika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Informatika obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Předmět je zařazen od 4. do 9. ročníku. Hlavním cílem této oblasti je dosažení počítačové gramotnosti všemi žáky v průběhu povinného vzdělávání na základních školách. Žák získá elementární dovednosti v oboru výpočetní techniky, informatiky a komunikačních technologií.

Cíl

Cílem předmětu je seznámení žáků se základními pojmy informatiky a výpočetní techniky, rozvoj logického myšlení a uvažování, vyhledávání informací, rozvoj samostatného rozhodování. Žáci si osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni. Získané dovednosti se stávají pro žáky výhodou v praktickém životě i při pracovním uplatnění. Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení znalostí a dovedností práce s počítačem
- vyhledávání a využívání potřebných informací
- získávání odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu.

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět- viz tabulka výše.

Časová dotace: 1. stupeň: 5. roč. 1DČD

2. stupeň: 7. roč. 1PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ systematicky zpracovává a vyhodnocuje informace, uvědomuje si významový obsah sdělení.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ samostatně nalézá řešení problémů, promýšlí otázky jdoucí pod povrchní pohled na skutečnost.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ se vyjadřuje střídavě, jasně a logicky strukturovaně, má zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně komunikace živé
- ◆ umí v příslušných aktivitách dodržovat přiřazené role a pravidla pro komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ přistupuje zodpovědně k řešení úkolů i k jiným každodenním aktivitám.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ posuzuje jednotlivá řešení problémů z oblasti ICT ve společnosti, oceňuje dobré a užitečné a je motivován k aktivnímu zapojení vlastní tvorby.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ využívá výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivnosti jeho učební činnosti a k racionálnější organizaci jeho práce.
- ◆ dodržuje zásady bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť.
- ◆ provádí základní údržbu hardwarového zařízení a šetrně zachází s výpočetní technikou.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v učebně INF a formou elektronické komunikace s vyučujícími.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ vede žáka k tomu, aby dokázal popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů žák požádá o radu a řídí se jí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů umožňuje žákovi využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získané znalosti a zkušenosti a vytváření si představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast: Informační a komunikační technologie	Obor: Informatika	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie</i>	- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - operační systém Windows a jeho základní funkce - seznámení s formáty souborů - multimediální využití počítače	
<i>respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady</i>	- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	
<i>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i>	- formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	

Oblast: Informační a komunikační technologie	Obor: Informatika	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</i>	- metody a nástroje vyhledávání informací - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	
<i>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>	- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)	
<i>pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</i>	- základní funkce textového a grafického editoru	
<i>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i>	- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce	

Oblast: Informační a komunikační technologie	Obor: Informatika	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování - internet	
<i>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i> <i>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</i>	- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce	
<i>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</i>	- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	
<i>používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</i> <i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	- prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia)	

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je realizována ve všech ročnících 1. stupně a člení se do pěti tematických okruhů (Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví), tj. rozvíjí základní poznatky žáka o životě společnosti, živé a neživé přírodě, jejich významu pro člověka. Při výuce se vychází ze specifík znalostí, zkušeností a vědomostí žáka. Žák se učí nově získané uplatnit v životě. Vzdělávací oblast má utvářet vztah žáka k rodné zemi, k okolí. Žák si vytváří základní hodnotový systém, tříbí zdravý životní styl. Učí se slušnému chování, toleranci k ostatním, vzájemné spolupráci.

Cílem je vytvářet základní pracovní návyky, osvojovat si základy slušného chování, vést žáky k zájmu o dění kolem něj, aby je uměli pojmenovat, popsat a zapojovat se. Žáci by měli chápat souvislosti, vnímat vzájemný vztah člověka a přírody, souznít s přírodou.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Prvouka
- Přírodověda
- Vlastivěda

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vzdělávacího oboru

Prvouka se vyučuje jako předmět v 1. -3. ročníku 1. stupně základního vzdělávání. Vychází z poznatků a dosavadních zkušeností žáků a rozvíjí je. Žáci se učí orientaci ve svém nejbližším okolí, poznat a popsat dominanty města, sledují přírodu, její změny v průběhu střídání ročních období, seznamují se s lidmi, učí se s nimi komunikovat. Zajímají se o zdraví své a svých blízkých.

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření základních pracovních návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a zemi, kde žijeme
- chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- poznávání propojení člověka s přírodou a jejich vzájemného ovlivňování, vytváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě
- upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu
- hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě

Cíl

Základním cílem je poznávat své blíže okolí, poznávat propojení mezi člověkem a přírodou, jejich vzájemné ovlivňování. Umět vyhledávat informace, pracovat s nimi, chápat vzájemné vztahy a souvislosti poznávaného.

Časová dotace: 1. stupeň: 1. roč. 2PČD, 2. roč. 2PČD, 3. roč. 1PČD+1DČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ pozná podstatu a prevenci zdraví i příčiny nemocí.
- ◆ orientuje se ve světě informací.
- ◆ propojuje časové a místní historické, zeměpisné a kulturní.

- ◆ třídí informace podle zadaných nebo zvolených kritérií.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ si rozšiřuje slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- ◆ pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- ◆ přirozeně se vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ učí se účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých.
- ◆ poznává a ovlivňuje svou jedinečnost.
- ◆ snaží se samostatně dojít k řešení, závěrům a objevům.
- ◆ učí se pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, využívají různých informačních zdrojů.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ pracuje ve skupině.
- ◆ efektivně spolupracuje na řešení problémů.
- ◆ učí se respektovat názory druhých, přispívá k diskusi.
- ◆ učí se věcně argumentovat.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ utváří si ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům.
- ◆ hledá spolu s učitelem možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody.
- ◆ učí se respektovat pravidla.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ učí se používat různé materiály, nástroje a vybavení.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, ve školní knihovně, v okolí školy, formou exkurzí a vycházek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ♦ vede žáka k samostatnému řešení běžných životních situací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ♦ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ♦ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Učitel:

- ♦ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí, využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka ke schopnosti chovat se dle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ♦ podporuje žáka při využívání získaných znalostí a zkušeností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	domov, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života škola, okolí školy, obec (základní poznatky) riziková místa a situace	Lidé kolem nás
<i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</i>	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	minulost a přítomnost	Lidé a čas
<i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	charakteristika ročních období pozorování změn počasí	Rozmanitost přírody
<i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	péče o zdraví pitný režim, pohybový režim, zdravá strava	Člověk a jeho zdraví
<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné</i>	bezpečné chování v rizikovém prostředí, krizové situace	dtto
<i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	bezpečné chování v silničním provozu	dtto
<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	osobní bezpečí, nebezpečné situace	Místo, kde žijeme
<i>začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i>	název obce a jejích částí význačné orientační body	dtto
<i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	rodina, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejích členů	Lidé kolem nás
<i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i>	různá povolání	dtto
<i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, i jiných lidí</i>	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	dtto
<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	základní orientace v čase den, týden	Lidé a čas
<i>uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</i>	proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	charakteristika ročních období pozorování změn počasí	Rozmanitost přírody
<i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	rozlišení živé a neživé přírody	dtto
<i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	lidské tělo péče o zdraví	Člověk a jeho zdraví
<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné</i>	osobní bezpečí (týrání, šikana)	dtto
<i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	dopravní značky	dtto
<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	práce s plánem své obce osobní bezpečí, nebezpečné situace	Místo, kde žijeme
<i>začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i>	název obce a jejích částí význačné orientační body, historická a památná místa v obci	dtto
<i>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i>	rozdíly mezi městským a vesnickým prostředím	dtto
<i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i>	různá povolání volný čas a jeho využití, práce fyzická a duševní	Lidé kolem nás
<i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům</i>	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	dtto
<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	základní orientace v čase měsíc, rok	Lidé a čas
<i>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i>	kultura a historie naší obce, města	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</i>	proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	dtto
<i>pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	charakteristika ročních období pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období	Rozmanitost přírody
<i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy podmínky života na Zemi	dtto
<i>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin	dtto
<i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	lidské tělo péče o zdraví správná životospráva	Člověk a jeho zdraví
<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	osobní bezpečí (týrání, šikana, sexuální obtěžování), krizové situace a situace hromadného ohrožení, čísla tísňového volání a volání na tísňovou linku	dtto
<i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	znalost pravidel silničního provozu předcházení rizikových situací v dopravě a v dopravních prostředcích	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	správné a bezpečné chování při mimořádných událostech, situace hromadného ohrožení	dtto

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vzdělávacího oboru

Přírodověda se vyučuje jako předmět ve 4. -5. ročníku 1. stupně základního vzdělávání. Vychází z poznatků a dosavadních zkušeností žáků a rozvíjí je, navazuje na znalosti z předmětu Prvouka. Žáci se učí orientaci ve svém nejbližším okolí, poznat a popsat dominanty města, sledovat přírodu, její změny v průběhu střídání ročních období, seznamují se s lidmi, učí se s nimi komunikovat. Zajímají se o zdraví své a svých blízkých.

Cíl

Základním cílem je poznávat své blíže okolí, poznávat propojení mezi člověkem a přírodou, jejich vzájemné ovlivňování. Umět vyhledávat informace, pracovat s nimi, chápat vzájemné vztahy a souvislosti poznávaného.

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření základních pracovních návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a zemi, kde žijeme
- chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- poznávání propojení člověka s přírodou a jejich vzájemného ovlivňování, vytváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě
- upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu
- hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě

Časová dotace: 1. stupeň: 4. roč. 2PČD, 5. roč. 1PČD+1DČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ zažije různé způsoby a metody učení, které mu umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení (vhodné zařazení skupinových prací).
- ◆ aktivně vyhledává a třídí informace a dokáže je propojovat.
- ◆ samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky.
- ◆ poznává smysl a cíl učení a umí posuzovat vlastní pokrok.
- ◆ na základě prožitku úspěchu pocítí potřebu dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ rozvíjí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy.
- ◆ umí pracovat s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody) a informovat o nich.
- ◆ využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ využívá různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést ho k jejich ověřování a srovnávání.
- ◆ ověřuje správnosti řešení problému.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ je schopen pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i jejich zpracování.
- ◆ je schopen stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ chápe základní vztahy v různých ekosystémech.
- ◆ chápe význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ umí poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a eliminovat je.
- ◆ pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a utváří si vlastní postup.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, ve školní knihovně, v okolí školy, formou exkurzí a vycházek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ vede žáka k samostatnému řešení běžných životních situací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ♦ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ♦ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Učitel:

- ♦ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí, využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka ke schopnosti chovat se dle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ♦ podporuje žáka při využívání získaných znalostí a zkušeností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Přírodověda	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.</i>	- živá a neživá příroda vztahy (životní podmínky, rovnováha v přírodě) - rostliny, houby a živočichové na podzim a v zimě - přírodní společenstva na jaře - roční období, délka dne - magnet a magnetická síla, kompas	Rozmanitost přírody
<i>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i>	- práce s atlasy	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Přírodověda	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.</i>	-pokusy- postup práce, výstupy (měření hmotnosti, objemu, času, teploty; vlastnosti vzduchu, vody, hornin a nerostů, půdy)	dtto
<i>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.</i>	-denní režim - plánování, uspořádání času, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim -nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	Člověk a jeho zdraví
<i>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.</i>	-zdravotní osvěta	dtto
<i>rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc,</i>	-krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru -přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku -poskytnutí první pomoci, prevence úrazů	dtto
<i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista</i>	-mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém -bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	dtto
<i>stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i>	-rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobím a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Přírodověda	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.</i>	-Vesmír (Sluneční soustava, postavení Země) -Země (den a noc, střídání ročních období)	Rozmanitost přírody
<i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.</i>	-fauna a flora v jednotlivých podnebných pásích, přizpůsobivost organismů	dtto
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	-dělení organismů, práce s atlasy a klíči	dtto
<i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.</i>	-člověk a příroda – ekologie -krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru	dtto
<i>využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.</i>	-péče o zdraví, stavba těla, základní funkce a projevy lidské tělo - orgány	Člověk a jeho zdraví
<i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.</i>	-vývoj člověka- etapy vývoje	dtto
<i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.</i>	-drogy - prevence, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Přírodověda	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.</i>	-sexuální výchova, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality -šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	dtto

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vlastivěda se vyučuje jako předmět ve 4. - 5. ročníku 1. stupně základního vzdělávání, kdy se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a bezpečně se v něm cítit. Dále se rozšiřuje oblast poznání o město, region, kraj, zemi. Žáci se orientují na mapě ČR, učí se popsat její polohu, poznávat hraniční sousedy. Vedeme žáky k tomu, aby uměli sdělit zážitky z cest, aby se uměli podělit o poznatky a zkušenosti s ostatními, aby poznali státní symboly.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření základních pracovních návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a zemi, kde žijeme
- chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- poznávání propojení člověka s přírodou a jejich vzájemného ovlivňování, vytváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě
- upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu
- hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě

Časová dotace: 1. stupeň: 4. roč. 2PČD, 5. roč. 2PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ zažije různé způsoby a metody učení, které mu umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení (vhodné zařazení skupinových prací).
- ◆ aktivně vyhledává a třídí informace a dokáže je propojovat.
- ◆ samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky.
- ◆ poznává smysl a cíl učení a umí posuzovat vlastní pokrok.

- ✦ na základě prožitku úspěchu pocítí potřebu dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ✦ rozvíjí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy.
- ✦ umí pracovat s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody) a informovat o nich.
- ✦ využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ✦ využívá různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést ho k jejich ověřování a srovnávání.
- ✦ ověřuje správnosti řešení problému.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ✦ je schopen pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i jejich zpracování.
- ✦ je schopen stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování.

Kompetence občanské

Žák:

- ✦ chápe základní vztahy v různých ekosystémech.
- ✦ chápe význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

Žák:

- ✦ umí poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a eliminovat je.
- ✦ pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a utváří si vlastní postup.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, ve školní knihovně, v okolí školy, formou exkurzí a vycházek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ✦ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ vede žáka k samostatnému řešení běžných životních situací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí, využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka, ke schopnosti chovat se dle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získaných znalostí a zkušeností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Vlastivěda	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	-orientace v místě a prostoru	Místo, kde žijeme
<i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	- práce s kompasem a mapou, - určování světové strany v přírodě	dtto
<i>rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky</i>	- orientace podle náčrtů, plánů a map - zeměpisné pojmy	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Vlastivěda	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</i>	- ČR - zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje	dtto
<i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	- ČR - státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky, armáda ČR	dtto
<i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i>	-mezilidské vztahy, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	Lidé kolem nás
<i>rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</i>	- pravidla dialogu, komunikace	dtto
<i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i>	lidská práva a práva dítěte principy demokracie	dtto
<i>orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i>	základní formy vlastnictví peníze a jejich používání rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	dtto
<i>poukazuje v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</i>	základní globální problémy	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a jeho svět	Obor: Vlastivěda	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	čas, časová osa	Lidé a čas
<i>využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</i>	obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava	dtto
<i>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	Přemyslovci	dtto
<i>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	historický přehled - znalost významných dnů v roce	dtto

Oblast: Člověk a jeho svět	Obor: Vlastivěda	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapě Evropy a polokouli</i>	orientace podle náčrtů, plánů a map zeměpisné pojmy	Místo, kde žijeme
<i>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</i>	Evropa - státy a města (popis, orientace na mapě)	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Vlastivěda	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tematický okruh
<i>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i>	předávání osobních zkušeností z cest	dtto
<i>rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</i>	pravidla dialogu, komunikace, právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	dtto
<i>rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</i>	pravidla dialogu, komunikace, právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	Lidé kolem nás
<i>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové	Lidé a čas
<i>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice	dtto
<i>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	historický přehled - znalost významných dní v roce	dtto

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a společnost je zařazena na 2. stupni základního vzdělávání jako navazující na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Vědomosti získané v rámci této vzdělávací oblasti mají především ambice být v přímém vztahu k reálnému životu. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o další činnosti a bádání. Učení v souvislostech napomáhá lepšímu chápání celistvosti světa a stává se tak přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání. Jde především o poznávání podstaty existence člověka na Zemi (rovněž s ohledy na různé výklady stvoření světa).

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Dějepis
- Rukověť občana
- Výchova ke zdraví
- Finanční gramotnost

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vzdělávacího oboru

Poskytuje žákům základy o dějinném vývoji lidstva i vlastního národa. Předmět je zařazen od 5. do 9. ročníku. Vede žáky k poznání skrze historické události, osobnosti, že historie není pouhou vědou, ale hlavně obohacením a poučením pro současnost i budoucnost.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních vědomostí o minulosti a současnosti naší země
- poznání postupné změny způsobu života lidí v různých epochách dějinného vývoje
- poznávání historických a kulturních památek, jejich ochraně a úctě k nim

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět.

Časová dotace:: 6. ročník 2PČD, 7. ročník 2PČD, 8. Ročník 1PČD+1DČD, 9. ročník 1PČD+1DČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ chápe probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu, vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií, seznámí se s obecně používanými znaky, termíny a symboly oboru dějepis a oborů blízkých a dává je do vzájemné souvislosti.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji, při řešení problémů objevuje paralely s historií, svá řešení posuzuje z nejrůznějších společenských aspektů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ✦ souvisle a výstižně formuluje své názory na společenské dění, pochopí potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím, osvojí si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučí se je tvořivě využívat jako nástroje poznání, využívá získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ✦ chápe význam týmové práce a postavení samostatné práce, uvědoměle přijímá a získává role v různých skupinách, seznámí se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu, naučí se diskutovat.

Kompetence občanské

Žák:

- ✦ přijímá základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy, poznává naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítí potřebu je chránit, respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot, nachází nenásilné cesty k řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

Žák:

- ✦ nachází způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj, orientuje se v základních aktivitách, rozvíjí své myšlení a nachází nová řešení.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně D, ve školní a městské knihovně, formou exkurzí a vycházek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ✦ vedeme žáka k pochopení probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu, učíme ho vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií, seznamuje ho s obecně používanými znaky, termíny a symboly oboru dějepis a oborů blízkých a učíme ho dávat je do vzájemné souvislosti.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ✦ směřujeme žáka k vnímání nejrůznějších společenských problémů v jejich vývoji, dále k objevování paralel s historií, k posuzování řešení z nejrůznějších společenských aspektů.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ připravuje žáka ke schopnosti souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění, pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím, osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání a využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ pomáhá žákům chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách, seznamovat se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu a naučit se diskutovat.

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ umožňuje žákovi přijímat základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy, poznávat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit, respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot, nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ učí žáka nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj, orientovat se v základních aktivitách, rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Dějepis	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.</i>	- úvod do studia dějepisu – nastínění smyslu historického poznání	
<i>uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.</i>	- písemné a hmotné prameny - instituce shromažďující písemné a hmotné prameny	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a společnost	Obor: Dějepis	Ročník: ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.</i>	- časová přímka - letopočet (různá pojetí) - historické mapy a atlasy - rozdělení dějin na epochy	
<i>charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.</i>	- vznik světa a člověka - základní vývojové typy člověka - společnost a kultura paleolitu	
<i>objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.</i>	- neolitická revoluce - společenské dělby práce - doba kamenná, bronzová a železná	
<i>uvede příklady archeologických kultur na našem území.</i>	- příklady kultur na našem území (paleolit – neolit)	
<i>rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</i>	- staroorientální státy – Mezopotámie a Egypt	
<i>uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.</i>	- staroorientální státy – kultura	
<i>demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem.</i>	- starověké středomoří – umění a kultura - osobnosti antiky - náboženství (polyteizmus x monoteizmus) - vznik křesťanství	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Dějepis	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.</i>	- starověké středomoří – vláda a politika	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Dějepis	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.</i>	- stěhování národů - vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů	
<i>porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.</i>	- kultura prerománská, byzantská a islámská	
<i>vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.</i>	- křesťanství – šíření, význam víry, organizace, boj o investituru, hereze - islám - judaismus	
<i>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.</i>	- nejstarší státní útvary na našem území (Sámova říše, Velkomoravská říše) - vznik a vývoj českého státu	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a společnost	Obor: Dějepis	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.</i>	- struktura středověké společnosti - románská a gotická kultura	
<i>vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky I.</i>	- počátky renesance (Itálie) - první kritici církve	
<i>vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.</i>	- husitství – příčiny, průběh, důsledky	

Oblast: Člověk a společnost	Obor: Dějepis	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.</i>	- zámořské objevy a jejich důsledky	
<i>vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky II.</i>	- renesance a humanismus - reformace - protireformace	
<i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.</i>	- český stát od konce husitství do roku 1618 - vybrané evropské monarchie (Španělsko, Francie, Anglie, Nizozemí, Říše...)	

Oblast: Člověk a společnost	Obor: Dějepis	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.</i>	- třicetiletá válka v českých zemích a v Evropě	
<i>na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.</i>	- absolutismus - konstituční monarchie - parlamentarismus (Anglie / Francie) - Nizozemská revoluce	
<i>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.</i>	- barokní kultura a vznik osvícenství	
<i>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.</i>	- počátky průmyslové revoluce - osvícenství	
<i>objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.</i>	- francouzská revoluce - napoleonské války	
<i>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i>	- národní hnutí v Evropě - české národní hnutí	
<i>charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.</i>	- vznik USA - revoluce 19. století v Evropě - sjednocení Itálie a Německa	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Dějepis	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy.</i>	- nacionalismus, liberalismus, demokratismus a socialismus, občanská práva - politický život v Rakousko-Uhersku	
<i>vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.</i>	- kolonialismus, konflikty mezi velmocemi, vyvrcholení průmyslové revoluce	
<i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.</i>	- první světová válka (příčiny, průběh, důsledky) - druhá světová válka (příčiny, průběh, důsledky)	
<i>rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.</i>	- nové politické uspořádání Evropy	
<i>charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.</i>	- mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - demokratické a totalitní režimy	
<i>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.</i>	- antisemitismus a rasismus - nástup fašismu v Itálii a Německu	
<i>zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</i>	- vznik Československa a jeho vývoj do roku 1948 - Československo od r. 1948 do roku 1989	

<i>vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků.</i>	- bipolární rozdělení světa - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření mocností	
<i>vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce.</i>	- NATO, EHS, OSN	
<i>posoudí postavení rozvojových zemí.</i>	- rozpad koloniálního systému - mimoevropský svět	
<i>prokáže základní orientaci v problémech současného světa.</i>	- revoluce 1989 - vznik ČR a jeho postavení ve světě - současný svět	

5.5.2 Rukověť občana

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět Rukověť občana je vyučován v 6. až 9. ročníku, navazuje svým obsahem na vyučovací předmět Prvouka. Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Cílem je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, o právech a povinnostech občanů, o občanské odpovědnosti. Součástí předmětu Občanská výchova je předprofesní příprava. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispívá k vytváření profesní orientace žáků.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života,
- osvojení norem společenského chování a občanského soužití,
- chápání životních hodnot,
- pěstění pozitivních mezilidských vztahů,
- nacházení místa a své role ve společnosti a vytváření představy o vlastní budoucnosti,
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům,
- k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem,
- získávání orientace v aktuálním dění naší země a ve světě, k rozvíjení zájmů o veřejné záležitosti,
- pochopení podstaty demokracie, práv a povinností občanů,
- rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků,
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib a využití volného času,
- orientaci v různých oborech lidské činnosti a osvojení potřebných poznatků a

- dovedností pro uplatnění při volbě povolání a společenském uplatnění.

Časová dotace: 2. stupeň: 6. roč. 2PČD, 7. roč. 2PČD, 8. roč. 1PČD+1DČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ rozvíjí soužití mezi vrstevníky, partnery.
- ◆ utváří dobré mezilidské vztahy.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ diskutuje o svém názoru i o názorech druhých v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ požádá o pomoc druhé a poskytne pomoc.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ projevuje odpovědnost v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí a při mimořádných událostech.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ dodržuje hygienická a společenská pravidla.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, formou exkurzí, přednášek a vycházek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ umožňuje žákovi, aby mohl popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů, žák požádá o radu a řídí se jí
- ◆ vede žáka k samostatnému řešení běžných životních situací a přiměřeně ke svým možnostem k překonávání životních překážek
- ◆ důsledně vyžaduje, aby žák přijímal důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů
- ◆ klade otevřené otázky, kterými vede žáka k vyjádření svých názorů, postojů a ke schopnosti vhodnou formou obhájit svůj názor
- ◆ umožňuje žákovi využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vede žáka ke zvládnutí běžné komunikace s úřady

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získané znalosti a zkušenosti a vytváření si představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</i>	• naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život • naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</i>	naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	
<i>zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</i>	vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	
<i>zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</i> <i>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i>	kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia	
<i>zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</i>	lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	
<i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i>	lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	
<i>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</i> <i>rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</i>	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</i>	pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</i> <i>objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</i>	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	
<i>rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</i>	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál	
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí	
<i>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</i>	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</i>	státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	
<i>objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</i> <i>vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</i>	principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</i> <i>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</i> <i>provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</i>	- právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování</i> <i>rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</i> <i>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</i>	právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů	
<i>diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</i>	protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	
<i>popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</i>	evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	
<i>uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</i> <i>uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</i> <i>uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</i> <i>objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu</i>	globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a společnost	Rukověť občana	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</i>	• mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	

5.5.3 Výchova ke zdraví

Charakteristika vzdělávacího oboru

Tento vzdělávací obor navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Poskytuje prostor pro seznámení se základními informacemi o člověku ve vztahu k jeho zdraví a prevenci před škodlivými vlivy. Vede žáky ke zdravému životnímu stylu, k upevnění hygienických, stravovacích, pracovních, zdravotních a jiných zdraví prospěšných návyků. Vštěpuje sociální dovednosti, rozvíjí komunikaci při odmítání škodlivých látek. Učí předcházet úrazům, čelit ohrožení v různých situacích.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu
- pochopení, že sport je jedním z prostředků k navazování sociálních kontaktů

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět – viz tabulka výše.

Časová dotace: 9. ročník 2PČD

Zařazení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ rozvíjí pravidla soužití mezi vrstevníky, partnery.
- ◆ utváří dobré mezilidské vztahy.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ dokáže vyjádřit vlastní názor k problematice zdraví.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ diskutuje o svém názoru i o názorech druhých v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ dokáže požádat o pomoc druhé a dokáže pomoc poskytnout.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ projeví odpovědnost v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí a při mimořádných událostech.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ dodržuje hygienická a společenská pravidla.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v tělocvičně, na fotbalovém hřišti, umělé ploše a v okolí školy, v bazénu, na zimním stadionu, v lyžařském areálu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ umožňuje žákovi poznávat vlastní pokroky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Výchova ke zdraví	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů</i>	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	
<i>vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</i>	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</i> <i>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</i> <i>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</i> <i>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</i> <i>dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</i> <i>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</i>	- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim - ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Výchova ke zdraví	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</i> <i>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i>	psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké auto-destruktivní závislosti – životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu	
<i>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i>	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	
<i>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i> <i>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</i>	- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i>	- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	
<i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i>	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	
<i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i>	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	

5.5.4 Finanční gramotnost

Charakteristika vzdělávacího oboru

FG je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Definice finanční gramotnosti je strukturovaná. Finanční gramotnost jako správa osobních/rodinných financí zahrnuje tři složky: **gramotnost peněžní, cenovou a rozpočtovou.**

Peněžní gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi a dále správu nástrojů k tomu určených (např. běžný účet, platební nástroje apod.).

Cenovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro porozumění cenovým mechanismům a inflaci.

Rozpočtovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu osobního/rodinného rozpočtu (např. schopnost vést rozpočet, stanovovat finanční cíle a rozhodovat o alokaci finančních zdrojů) a zahrnuje i schopnost zvládat různé životní situace z finančního hlediska. Rozpočtová gramotnost zahrnuje vedle výše popsané obecné složky také dvě složky specializované: správu finančních aktiv (např. vkladů, investic a pojištění) a správu finančních závazků (např. úvěrů nebo leasingu). To předpokládá v obou případech orientaci na trhu různě komplikovaných finančních produktů a služeb, schopnost mezi sebou jednotlivé produkty či služby porovnávat a volit ty nejvhodnější s ohledem na konkrétní životní situaci.

FG je specializovanou součástí širší ekonomické gramotnosti, která navíc zahrnuje např. schopnost zajistit si příjem, zvažovat důsledky osobních rozhodnutí na současný a budoucí příjem, orientaci na trhu pracovních příležitostí, schopnost rozhodovat o výdajích apod. Nedílnou součástí FG jsou také nezbytné makroekonomické aspekty a oblast daňová, a to zejména vzhledem k tomu, že se významně podílí na finančních zdrojích jednotlivců i domácností, a má tedy významný vliv na peněžní toky v soukromých financích. FG jako součást ekonomické gramotnosti tvoří jednu ze složek tzv. klíčových kompetencí, tedy znalostí, dovedností a hodnotových postojů, které by měl občan mít, aby se dokázal uplatnit v současné společnosti.

K FG se dále pojí zvláště **gramotnost numerická** (z hlediska gramotnosti finanční se týká především finančních numerických úkonů), **gramotnost informační** (jako schopnost vyhledat, použít a vyhodnotit relevantní informace v kontextu) a **gramotnost právní** (jako orientace v právním systému, přehled o právech a povinnostech a také možnostech, kam se obrátit o pomoc). Rozvoj těchto kompetencí je současně prostředkem k vytváření a posilování politického, právního a ekonomického myšlení občanů.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (odhady, měření, porovnávání, orientace)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů

Časová dotace: 9. ročník 2PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ vyhledává informace na internetu, třídí je, zpracovává je v tabulkách a grafech a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ ve vhodných případech používá příslušného matematického postupu, na základě něhož je volí správné rozhodnutí
- ◆ obhájí svůj způsob řešení daného problému v konfrontaci s názory ostatních žáků

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ představuje výsledky své práce nebo práce své skupiny formou prezentace pro zbytek třídy
- ◆ pracuje s různými druhy textů, ať už příběhů zachycených přímo v pracovních sešitech nebo textů zákonů a jiných dokumentů, analyzuje je a vyhledává v nich podstatné informace

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ debatě s celou třídou, v některých případech k práci ve skupině
- ◆ zapojuje se do diskuze, dbá, aby jeho zápisy do pracovních sešitů odrážely názory nejen jeho vlastní, ale také ostatních žáků
- ◆ spolupracuje a diskutuje s rodiči

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ seznamuje se v textu s principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému v ČR

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ orientuje se v otázkách souvisejících s podnikáním (formy podnikání, typy živností, způsoby platebního styku aj.)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v učebně INF, kmenových třídách a formou elektronické komunikace s vyučujícími.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získané znalosti a zkušenosti a vytváření si představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění umožňuje žákovi pracovat podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast: Výchova k občanství	Obor: Finanční gramotnost (Člověk, stát a hospodářství)	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</i>	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana	
<i>sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</i>	Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing	
<i>na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</i>	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení	
<i>vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</i>	Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění,	
<i>uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</i>	Produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
<i>na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</i>	Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	

Oblast: Výchova k občanství	Obor: Finanční gramotnost (Člověk, stát a hospodářství)	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i>	Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	
<i>rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</i>	Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost	

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určena pro 2. stupeň základní školy jako navazující na učivo oblast Člověk a jeho svět. Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších. Žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy, za hranicemi státu i kontinentu.

Cílem této oblasti je rozvíjení schopností žáka získávat informace v oblasti přírodovědné a technické, porovnávat a třídit je a následně poznatků využít v běžném životě. Žáci jsou vedeni ke zvědavosti, k hledání odpovědí na otázky o příčinách i následcích dějů a procesů. Vedeme žáky ke slušnému chování k přírodě a k ochraně přírody a s tím souvisejícím osvojováním dovedností, jak řešit situace ohrožující životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Ekologický přírodopis
- Chemie
- Fyzika
- Zeměpis

5.6.1 Ekologický přírodopis

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět „Ekologický přírodopis“ vznikl vyčleněním ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučovací předmět Ekologický přírodopis navazuje svým obsahem na vyučovací předmět Prvouka a jeho učivo prolíná s učivem Fyziky, Chemie a Zeměpisu. Předmět je zařazen od 6. do 9. ročníku. Dává žákům příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody. Vyučovací předmět umožňuje žákům poznávat přírodní podmínky v nejbližším okolí a na území ČR.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- hledání odpovědí na otázky o způsobu a příčinách přírodních procesů
- porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět – viz tabulka výše.

Časová dotace: 6. ročník 1PČD+1DČ, 7. ročník 2PČD, 8. ročník 2PČD, 9. ročník 1PČD+1ČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ využívá různých způsobů, metod a strategií učení, které mu umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- ◆ aktivně vyhledává a třídí informace, propojuje je a systematizuje.
- ◆ samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky.
- ◆ prožívá úspěchy.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ vnímá problémové situace, učí se je rozpoznávat a chápat problémy s nimi spojené.
- ◆ využívá různých zdrojů informací, které mohou vést k řešení problému.
- ◆ ověřuje správnost řešení problému – umí odhadnout a odhalit vlastní chybu.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ správně, výstižně a logicky formuluje své myšlenky a názory na řešení problému.
- ◆ využívá různé typy postupů a způsobů uvažování a prezentace svých myšlenek.
- ◆ využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ ve dvojici a v menší pracovní skupině vyhledává informace a zpracovává výstupy.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ respektuje názory a postupy ostatních.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ správně používá pomůcky.
- ◆ pracuje podle návodu nebo předem stanoveného postupu.
- ◆ sestavuje vlastní postup.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, formou vycházek a exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- ◆ využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka ke schopnosti chovat se dle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získané znalosti a zkušenosti a vytváření si představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Ekologický přírodopis	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<u>EKOSYSTÉM LES, RYBNÍK, LOUKA, RUMIŠTĚ</u> rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	význam a zásady třídění organismů	
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam	
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) system rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Ekologický přírodopis	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</i>	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	
<i>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i>	projevy chování živočichů	
<i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i> <i>rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</i> <i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</i>	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i> <i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i>	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Ekologický přírodopis	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<u>EKOSYSTÉMY ZAHRADE, POLE, LIDSKÉ OBYDLÍ a CIZOKRAJINÉ</u> <i>popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</i> <i>rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</i> <i>odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i>	základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	
<i>vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</i>	dědičnost a proměnlivost organismů, podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen křížení	
<i>uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</i>	viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	
<i>odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i> <i>porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</i> <i>vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</i>	anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Ekologický přírodopis	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i>	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	
<i>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>	vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů	
<i>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i>	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení,	
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i> <i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i>	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Ekologický přírodopis	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i>	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	
<i>orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i> <i>objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</i>	fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka	
<i>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i> <i>aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla</i>	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i> <i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i>	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytnu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů významní biologové a jejich objevy	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Ekologický přírodopis	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</i>	význam a zásady třídění organismů	
<i>objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i>	Země – vznik a stavba Země	
<i>rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</i>	nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie	
<i>rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</i>	vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky	
<i>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</i>	půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace	
<i>rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</i>	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty	

<i>uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</i>	podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i> <i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i>	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy	

5.6.2 Chemie

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět „Chemie“ vznikl vyčleněním ze vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Vyučovací předmět Chemie se prolíná s učivem Fyziky a Ekologického přírodopisu. Předmět je zařazen do 8. a 9. ročníku. Dává žákům příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Učí žáky využívat znalosti ve prospěch ochrany přírody. Umožňuje žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- osvojování dovedností předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět – viz tabulka výše.

Časová dotace: 8. ročník 2PČD, 9. ročník 2PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ✦ využívá různých způsobů, metod a strategií učení, které mu umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- ✦ aktivně vyhledává a třídí informace, propojuje je a systematizuje.
- ✦ samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky.
- ✦ prožívá úspěchy.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ✦ vnímá problémové situace, učí se je rozpoznávat a chápat problémy s nimi spojené.
- ✦ využívá různých zdrojů informací, které mohou vést k řešení problému.
- ✦ ověřuje správnost řešení problému – umí odhadnout a odhalit vlastní chybu.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ✦ správně, výstižně a logicky formuluje své myšlenky a názory na řešení problému.
- ✦ využívá různé typy postupů a způsobů uvažování a prezentace svých myšlenek.
- ✦ využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ✦ ve dvojici a v menší pracovní skupině vyhledává informace a zpracovává výstupy.

Kompetence občanské

Žák:

- ✦ respektuje názory a postupy ostatních.

Kompetence pracovní

Žák:

- ✦ správně používá pomůcky.
- ✦ pracuje podle návodu nebo předem stanoveného postupu.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, odborné učebně chemie, formou vycházek a exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ✦ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- ◆ využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka ke schopnosti chovat se dle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ umožňuje žákovi pracovat podle daného pracovního postupu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ uvědomuje si nebezpečí možného fyzického zneužívání vlastní osoby

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Chemie	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>určí společné a rozdílné vlastnosti látek</i>	– vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	
<i>rozlišuje směsi a chemické látky</i>	– směsi - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější	
<i>vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek</i>	– nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, plošného obsahu a míchání pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	OSV-morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</i>	– oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	
<i>rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití.</i>	– voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Chemie	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</i>	– vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	OSV- hodnoty, postoje, praktická etika EV-vztah člověka k prostředí
<i>používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</i>	– částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	
<i>rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</i>	– prvky - vlastnosti a použití vybraných prvků, chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
<i>orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</i>	– prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
<i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i>	– zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě – nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam	
<i>objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</i>	– mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	MV-receptivní činnosti kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Chemie	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</i>	– nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, plošného obsahu a míchání pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	
<i>porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů, sulfidů, halogenidů, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i>	– oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů – kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů – vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů a sulfidů	
<i>orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</i>	– kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	
<i>vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</i>	– názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin	
<i>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</i>	– hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Chemie	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i>	– zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě – nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam	
<i>objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</i>	– mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	VDO-občan, občanská společnost a stát
<i>vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.</i>	– hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku	
<i>porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i>	– soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví	
<i>rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</i>	– chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost – chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou	
<i>přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</i>	– klasifikace chemických reakcí - slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní	
<i>aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.</i>	– faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza – chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Chemie	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i>	– uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
<i>zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</i>	– paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	MkV-principy sociálního smíru a solidarity
<i>rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i>	– deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
<i>orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů</i>	– přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	EV-základní podmínky života
<i>určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu.</i>	– přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	
<i>uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</i>	– plodiny a jiné zdroje	MV-tvorba mediálního sdělení

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Chemie	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</i> <i>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</i> <i>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.</i>	– chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze – průmyslová hnojiva – plasty a syntetická vlákna – vlastnosti a použití a likvidace – detergenty a pesticidy, insekticidy – hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti – léčiva a návykové látky – tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika	VMEGS-j sme Evropané

5.6.3 Fyzika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět „Fyzika“ vznikl vyčleněním ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Navazuje svým obsahem na vyučovací předmět Prvouka a jeho učivo prolíná s učivem Ekologického přírodopisu, Chemie a Zeměpisu. Vyučuje se od 6. do 9. ročníku. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Umožňuje žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení schopností získávat informace při řešení technických problémů a pracovat s nimi
- porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a jejich využití v praktickém životě
- porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje jako samostatný předmět – viz tabulka výše.

Časová dotace:: 6. ročník 1PČD+1DČD, 7. ročník 1PČD+1DČD, 8. ročník 2PČD, 9. ročník 2 PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ užívá správné terminologie a symboliky.
- ◆ samostatně vyhledává informace.

- ◆ nalézá souvislosti mezi získanými poznatky.
- ◆ využívá poznatků v praxi.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ využívá vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů.
- ◆ pracuje s chybou jako s příležitostí jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ spolupracuje se spolužáky.
- ◆ se zajímá o náměty, názory a zkušenosti svých spolužáků.
- ◆ vytváří příležitosti pro komunikaci mezi spolužáky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ naslouchá ostatním.
- ◆ bere ohled na druhé.
- ◆ dodržuje pravidla slušného chování.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ aktivně uplatňuje ochranu přírody a životního prostředí

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ užívá nástrojů a vybavení.
- ◆ dodržuje pracovní postupy.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, formou vycházek a exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
	Fyzika	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</i>	stavba látek	Nemusíte psát.
<i>uveďte konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</i>	skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze	
<i>předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</i>	měřené veličiny – délka, teplota a její změna, čas	
<i>využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</i>	měřené veličiny – objem, hmotnost a hustota	

Oblast:	Obor:	Ročník:
	Fyzika	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</i>	klid a pohyb tělesa	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
	Fyzika	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</i>	pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý	
<i>změří velikost působící síly</i>	výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
<i>určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</i>	- gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí	
<i>využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</i>	Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí	
<i>aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</i>	rovnováha na páce a pevné kladce	
<i>využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</i>	- Pascalův zákon – hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
	Fyzika	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</i>	Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	

Oblast:	Obor:	Ročník:
	Fyzika	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa</i>	práce	
<i>využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</i>	výkon	
<i>využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh</i>	formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie	
<i>určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem</i>	přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
	Fyzika	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i>	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
<i>rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</i>	vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu	
<i>posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</i>	ochrana před nadměrným hlukem	
<i>sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</i>	elektrický obvod- zdroj napětí, spotřebič, spínač	
<i>rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</i>	elektrický náboj, elektrické pole	
<i>využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</i>	ohmův zákon	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
	Fyzika	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</i>	střídavý proud	
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	formy energie – výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením	
<i>využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</i>	elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	
<i>zapojí správně polovodičovou diodu</i>	vedení elektrického proudu v polovodičích	
<i>využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</i>	vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce	

rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	• zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	
odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	• hvězdy – jejich složení	

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět „Zeměpis“ vznikl vyčleněním ze vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Vyučovací předmět Zeměpis navazuje svým obsahem na vyučovací předmět Prvouka, Vlastivěda. Předmět je vyučován od 6. do 9. ročníku. Vyučovací předmět Zeměpis umožňuje žákům poznávat přírodní podmínky nejen v nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě a ve světě. Vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků. Žáci se seznamují i s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání základních informací o přírodních a socioekonomických poměrech ve vybraných státech
- porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím

Vyučovací předmět Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět – viz tabulka výše.

Časová dotace: 6. ročník 1PČD+1DČD, 7. ročník 2PČD, 8. ročník 1PČD+1DČD, 9. ročník 1PČD+1DČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ užívá správné terminologie, obecně užívané termíny, symboly a znaky.

- ◆ umí vyhledávat, sbírat, zpracovávat, třídit a hodnotit geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích (internet, rozhlas, televize, odborné encyklopedie a časopisy).
- ◆ vytváří si ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ klade si otázky s geografickou tematikou a objevuje problémy s tím související.
- ◆ řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřuje správnost řešení problémů, odpovídá na geografické otázky.
- ◆ vyvozuje společně s ostatními patřičné závěry.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ vyvozuje své úsudky, vytváří si vlastní názory, formuluje vlastní rozhodnutí a uplatňuje v jednání své názory.
- ◆ spolupracuje na řešení problémů a úloh.
- ◆ vyjadřuje své myšlenky a názory v logických postupných krocích.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ naslouchá ostatním.
- ◆ bere ohled na druhé.
- ◆ dodržuje pravidla slušného chování.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ ochraňuje životní a přírodní prostředí, zajímá se o životní prostředí, oceňuje krásy přírody, historických a kulturních objektů.
- ◆ pociťuje občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace.
- ◆ chápe významy přírodních a společenských hodnot a vystupuje aktivně a prakticky v jejich zájmu.
- ◆ vyjadřuje demokratické přístupy v řešení společenských problémů.
- ◆ poznává tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ umí bezpečně manipulovat s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály.

- ◆ uplatňuje osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě.
- ◆ umí hodnotit kladně svědomitou a systematickou práci.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně INF, formou vycházek a exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získané znalosti a zkušenosti a vytváření si představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a příroda	Zeměpis	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozumět základní geografické, topografické a kartografické terminologii</i>	Glóbus, pevnina (kontinent, světadíl) Výškopis, polohopis	
<i>získat osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umět ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádřit, co mu prospívá a škodí</i>	Zeměpisná poloha (zeměpisná šířka, délka) Mapy, plány (měřítko, značky)	
<i>objasnit důsledky pohybů Země</i>	Pohyby Země, časová pásma	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a příroda	Obor: Zeměpis	Ročník: ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vědět o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost</i>	Krajiny (tropický deštný les, savany, pouště, subtrop., stepi, tundry, lesy mírného pásu, polární pustiny) Zemětřesení, sopečná činnost eroze	
<i>vědět o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu</i>	Zemské sféry (litosféra, atmosféra, pedosféra, hydrosféra, biosféra, krytosféra)	
<i>umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišit na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</i>	Krajina (sféry) Typy krajin	
<i>znát příklady přírodních a kulturních krajinných složek</i>	Ekosystémy	
<i>uvést na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>	Ekologické problémy (chráněná území)	

Oblast: Člověk a příroda	Obor: Zeměpis	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyhledat na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i>	Světadíly a oceány	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a příroda	Obor: Zeměpis	Ročník: ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišit zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</i>	Přírodní oblasti (podnebná pásma) Život na Zemi (podmínky)	
<i>charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</i>	Afrika (části) Austrálie a Oceánie Amerika (státy) Asie – Rusko Evropa	

Oblast: Člověk a příroda	Obor: Zeměpis	Ročník: ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>určit zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy</i>	Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost	
<i>znát přírodní podmínky ČR, popsat povrch a jeho členitost</i>	Česká republika – přírodní podmínky	
<i>uvést hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</i>	Česká republika - obyvatelstvo	
<i>vyhledat na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizovat hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</i>	Oblasti (kraje), významné osobnosti, historické zajímavosti, hospodářství	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a příroda	Obor: Zeměpis	Ročník: ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vědět, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel</i>	Obyvatelstvo světa (rasy, národy, jazyky) Světové hospodářství (průmysl, zemědělství, doprava, služby, cestovní ruch, mezinárodní obchod) Politické a hospodářské seskupení Znaky států (poloha, rozloha, počet obyvatel) Státní zřízení, způsob vlády, forma vlády Ohniska neklidu současného světa Nové státy	
<i>vyhledat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace</i>	Letoviska a centra cestovního ruchu	
<i>ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	Praktické pozorování v terénu (určování světových stran, azimutu)	
<i>vymezit a lokalizovat území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy</i> <i>charakterizovat přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</i>	Místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, rozloha a ohraničení vzhledem k okolním regionům Místní region – přírodní, hospodářské a kulturní poměry	
<i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pohybu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i>	Bezpečnost v přírodě (živelné pohromy)	

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Vytváří jim prostor pro uplatnění tvořivých schopností, zprostředkovává jim uměleckou tvorbu. Naplňuje potřebu projevit se. Zde působíme zejména na estetické vnímání žáků. Tato oblast má velký rehabilitační a relaxační význam, harmonizuje žáky. Žáci mohou dosahovat vynikajících výsledků, což má vliv na jejich sebevědomí, odolnost vůči stresu, trémě apod.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět „Hudební výchova“ vznikl vyčleněním ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Předmět je zařazen od 1. do 9. ročníku. Vyučovací předmět Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje vhled do hudební kultury. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, poslechových a pohybových. Má významný rehabilitační a relaxační charakter. Snižuje vnitřní napětí žáků, psychickou nevyváženost, nesoustředěnost a agresivitu. Veřejná vystoupení podporují růst jejich sebevědomí a přispívají k odolnosti vůči stresu a trémě. Hlavním cílem je vytvářet u žáků kladný vztah k hudbě, nechat je emocionálně prožít hudbu, podporovat je v jejich vlastních hudebních činnostech. Vtáhnout je do světa hudby formou rytmických, pěveckých, intonačních cvičení, instrumentálních her a tvořivých poslechových a pohybových činností.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- poznávání národní kultury
- seznámení se a akceptování kultury jiných národů a etnik
- kultivovanému vystupování a získávání sebevědomí.

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět - viz tabulka výše.

Časová dotace: 1. stupeň: 1. roč. 1PČD, 2. roč. 1PČD, 3. roč. 1PČD, 4. roč. 1PČD, 5. roč. 1PČD

2. stupeň: 6. roč. 1PČD+1DČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ se učí prostřednictvím vlastní tvorby.
- ◆ pohlíží na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa.
- ◆ aktivně si osvojuje různé hudební techniky, vnímá historický sloh a dílo v jeho historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ vyhledává vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána.
- ◆ využívá možnosti volby vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků.
- ◆ posuzuje umělecké dílo i vlastní tvorbu.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ přistupuje k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ využívá prostoru pro osobité hudební projevy.

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ seznamuje se s významnými hudebními díly a jejich autory.
- ◆ navštěvuje hudební koncerty.
- ◆ utužuje zájem o kulturní dění a vyvíjí snahu o jeho podporu.

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ ovládá základy hry na hudební nástroj.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, v okolí školy, formou návštěv kulturních akcí – výstav, setkání, vlastních veřejných prezentací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ umožňuje žákovi poznávat vlastní pokroky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	-pěvecké dovednosti (správné dýchání a správná výslovnost, nasazení a tvorba tónu, hlasová hygiena) -rozšíření hlasového rozsahu	Vokální
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	-hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) -realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu	dtto
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	-hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	Instrumentální
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	-hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	Hudebně pohybové
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	-zvuk: tón , melodie vzestupná a sestupná	Poslechové
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	-poslech lidského hlasu a hudebního nástroje	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	-pěvecké dovednosti (správné dýchání a správná výslovnost, nasazení a tvorba tónu, hlasová hygiena, dynamika v hlase) -rozšíření hlasového rozsahu	Vokální
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	-realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu	dtto
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	-hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	Instrumentální
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	-orientace v prostoru, reprodukce pohybů	Hudebně pohybové
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	-výrazové prostředky v hudbě – výška, délka, síla, barva tónu	Poslechové
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	-poslech lidského hlasu a hudebního nástroje	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	-pěvecké dovednosti (nasazení a tvorba tónu, dynamika v hlase) -rozšíření hlasového rozsahu	Vokální
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	-realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	dtto
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	-hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	Instrumentální
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	-jednoduché lidové tance	Hudebně pohybové
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	-poslech skladeb – kvalita tónu (délka, síla, barva výška tónu), dynamika, změna tempa	Poslechové
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	-poslech lidského hlasu a hudebního nástroje -role posluchače	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	-dvojhlas a vícehlas- prodleva, kánon, intonace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)	Vokální
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	-nota jako grafický znak pro tón, rytmický zápis not	dtto
<i>využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i>	-hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten apod.	Instrumentální
<i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	-lidová píseň a hudební nástroj -hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	Poslechové
<i>vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>	-rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - hudební doprovod s využitím tónového materiálu písně, akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva -hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)	Instrumentální
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	-vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. -hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny	Poslechové
<i>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	-taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance. -pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	Hudebně pohybové

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	-realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. -dvojhlas a vícehlas- lidový dvojhlas -vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)	Vokální
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	-nota jako grafický znak pro tón, rytmický zápis not	dtto
<i>využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i>	-hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.	Instrumentální
<i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	-hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. -hudební styly a žánry- hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	Poslechové
<i>vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>	-rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace s využitím tónového materiálu písně -hudební doprovod. (těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva) -záznam instrumentální melodie -jednoduchá písňová forma (a – b)	Instrumentální
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	-vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. -hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem- rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny	Poslechové
<i>ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	-taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance -pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	Hudebně pohybové

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	-hlasová hygiena -reflexe vokálního projevu – náprava rozšiřování hlasového rozsahu -technika jednohlasu a vícehlasu	
<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i>	-tóniny -dynamika a její proměny -rozvoj hudebního sluchu -převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy	Osobnostní a sociální výchova (Vánoce, Masopust, Velikonoce)
<i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	-rytmické a melodické zákonitosti řeč a hudba -tvorba jednoduchých doprovodů pomocí Orff. instrumentáře	
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</i>	-notový záznam jako opora, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby	Multikulturní výchova (rozmanitost hudebních prostředků)
<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>	-taneční kroky, pantomima -orientace v prostoru (pohybová paměť)	Osobnostní a sociální výchova (společenský tanec – lidové tance)
<i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i>	-analýza významných prvků skladby -výrazové prostředky hudby (tempo, rytmus, melodie, dynamika, harmonie)	
<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i>	-hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora	VMEGS (Jsme Evropané) MV(internet, informace)

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	-hlasová hygiena -reflexe vokálního projevu – náprava -rozšiřování hlasového rozsahu -technika jednohlasu a vícehlasu	
<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i>	-tóniny a hudební improvizace -dynamika a její proměny -rozvoj hudebního sluchu -převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy	Osobnostní a sociální výchova (Vánoce, Masopust, Velikonoce)
<i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	-rytmické a melodické zákonitosti -tvorba jednoduchých doprovodů pomocí Orff. instrumentáře	
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</i>	-notový záznam jako opora, orientace v něm	Multikulturní výchova (rozmanitost hudebních prostředků)
<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>	-taneční kroky, pantomima -pohybové reakce (změna tempa, rytmu)	Osobnostní a sociální výchova (společenský tanec – lidové tance)
<i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i>	-analýza významných prvků skladby	
<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i>	-hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora -hudební styly	VMEGS (Jsme Evropané) MV(internet, informace)

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i>	- módnost a modernost - kých, provázanost, inspirace, epigonství - slovní charakterizování hudebního díla, slohové a stylové zařazení (vlastní soudy a preference)	

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vznikl vyčleněním ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Dochází zde k poznávání prostředků výtvarného jazyka. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci se rozvíjí smyslové vnímání, schopnost se vyjadřovat a prezentovat své emoce, představy a pocity. Dále pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci, zlepšovat jemnou motoriku a získávat všestranné dovednosti. Napomáhá k rozvíjení tvořivosti a toleranci. Má významný rehabilitační a relaxační charakter. Snižuje vnitřní napětí žáků, psychickou nevyváženost, nesoustředěnost a agresivitu. Zároveň se snažíme rozvíjet a kultivovat vystupování žáka, vést ho s sebedůvěře, k poznání národní kultury, k akceptaci jiných kultur apod.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím vede žáka k:

- rozvíjení vztahu k umění a jeho vnímání
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- poznávání národní kultura
- seznámení se a akceptování kultury jiných národů a etnik

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět - viz. tabulka výše.

Časová dotace: 1. stupeň: 1. roč. 1PČD, 2. roč. 2PČD, 3. roč. 2PČD, 4. roč. 1PČD, 5. roč. 1PČD

2. stupeň: 6. roč. 2PČD, 7. roč. 2PČD, 8. roč. 2PČD, 9. roč. 2PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ tvoří, chápe umění a kulturu jako způsob poznávání světa, historie.

- ✦ aktivně si osvojuje výtvarné techniky.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ✦ řešením problémů se při práci učí nalézat vhodné vyjadřovací prostředky.
- ✦ poznává vazby mezi druhy umění.
- ✦ osvojuje si kritické posuzování uměleckých děl i vlastní tvorby.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ✦ komunikuje výtvarnými prostředky.
- ✦ vede dialog o tvorbě i dojmech z díla.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ✦ vytváří si potřebu komunikace na estetické úrovni a potřebu pohybovat se v prostředí s estetickými kvalitami.

Kompetence občanské

Žák:

- ✦ se seznamuje s uměleckými díly a jejich autory.
- ✦ navštěvuje výtvarné výstavy.
- ✦ utužuje zájem o kulturní dění a vyvíjí snahu o jeho podporu.

Kompetence pracovní

Žák:

- ✦ postupně si na různých úrovních osvojuje výtvarné techniky a postupy.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá ve kmenových třídách, c okolí školy, formou návštěv kulturních akcí – výstav, setkání, vlastních veřejných prezentací

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ✦ umožňuje žákovi poznávat vlastní pokroky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ✦ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Tvůrčí činnosti
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba hra s barvou experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Tvůrčí činnosti
<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba hra s barvou	Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	dtto
<i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>	experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	dtto
<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>	vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů manipulace s objekty kompoziční zákonitosti	dtto
<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Tvůrčí činnosti
<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba hra s barvou experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů manipulace s objekty kompoziční zákonitosti	dtto
<i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>		
<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>		
<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Tvůrčí činnosti
<i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i>	prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; typy vizuálně obrazných vyjádření- jejich rozlišení, výběr a uplatnění- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika,	Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků
<i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařské postupy</i>	uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	dtto
<i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i>	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	
<i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama	
<i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i>	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	
<i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření.	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tvůrčí činnosti
<i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i>	prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; typy vizuálně obrazných vyjádření- jejich rozlišení, výběr a uplatnění- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	Rozvíjení smyslové citlivosti. Uplatňování subjektivity. Ověřování komunikačních účinků.
<i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařství postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</i>	uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	dtto
<i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i>	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	dtto
<i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	dtto
<i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i>	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	dtto
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Tvůrčí činnosti
<i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. Proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</i>	Prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, barvy, objemy, světlostní a barevné kvality, textury vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar kresby a malby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření proměn výběr, uplatnění a interpretace Osobnostní souboj v komunikaci Jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	
<i>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i>		

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích</i> <i>k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, animace, video</i>	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky, prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a dynamickém vyjádření Typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
<i>vybírání, kombinuje, vytváří prostředky pro vlastní a osobité vyjádření</i> <i>porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujícími i běžně užívanými vizuálně obrazných vyjádření</i>		

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a rovině sociálně utvářeného i symbolického účinku</i>	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	
<i>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření minulosti i současnosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i>	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	ZV 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</i>	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
<i>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</i>	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace Proměny komunikačního obsahu Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti	

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato oblast si klade za hlavní cíl rozvoj pestré škály návyků a postojů vzhledem k důstojnému a zdravému životu. Žáci se zde snaží nalézat různá zdůvodnění příčin a neblahých důsledků, která plynou z nezdravého životního stylu. Zároveň jsou vedeni k odhalování souvislostí při vzniku nebezpečných zdravotních potíží plynoucích z přehnaného používání tzv. racionálních stravovacích metod (anorexie a bulimie). Žáci zde mají nalézt ucelený soubor vědomostí směřující k vytvoření osobního bezpečí a odpovědnost za sebe a své chování. Klíčovým pojmem této oblasti je „umírněnost“.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Tělesná výchova

5.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět tělesná výchova vznikl vyčleněním ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a je začleněn od 1. do 9. ročníku. Vyučovací předmět tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem a pohybovými možnostmi vede žáky od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Rozvíjí pohybové nadání a zároveň koriguje případná zdravotní oslabení. Korektivní cvičení jsou preventivně zařazována do povinné tělesné výchovy všech žáků. Součástí výuky tělesné výchovy je odborný plavecký výcvik. Žáci ve shodě s věkem, zdravotním stavem, v souladu s pohybovými možnostmi a schopnostmi mají prostor a možnost pohybu od spontánního pojetí k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové realizaci.

Cíl

Vyučovací předmět tělesná výchova vznikl vyčleněním ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a je začleněn od 1. do 9. ročníku. Vyučovací předmět tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem a pohybovými možnostmi vede žáky od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Rozvíjí pohybové nadání a zároveň koriguje případná zdravotní oslabení. Korektivní cvičení jsou preventivně zařazována do povinné tělesné výchovy všech žáků. Součástí výuky tělesné výchovy je odborný plavecký výcvik. Žáci ve shodě s věkem, zdravotním stavem, v souladu s pohybovými možnostmi a schopnostmi mají prostor a možnost pohybu od spontánního pojetí k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové realizaci.

Časová dotace:: 6. ročník 2 PČD, 7. ročník PČD, 8. ročník 2 PČD, 9. ročník 2 PČD

Zařazené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- ◆ užívá správné terminologie a názvosloví tělesných cvičení
- ◆ nalézá souvislosti mezi získanými poznatky
- ◆ využívá poznatků v praxi

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- ◆ využívá vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- ◆ pracuje s chybou jako s příležitostí jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žák:

- ◆ spolupracuje se spolužáky
- ◆ má zájem o náměty, názory a zkušenosti svých spolužáků
- ◆ komunikuje se spolužáky

Kompetence sociální a personální

Žák:

- ◆ je ohleduplný
- ◆ dodržuje pravidla slušného chování

Kompetence občanské

Žák:

- ◆ aktivně upravuje své životní prostředí

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ využívá tělocvičné náčiní a nářadí
- ◆ dodržuje metodické postupy nácviku při cvičení

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v tělocvičně, na fotbalovém hřišti, umělé ploše a v okolí školy, v bazénu, na zimním stadionu, v lyžařském areálu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ vede žáka k samostatnému řešení běžných životních situací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí, využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka, ke schopnosti chovat se dle pokynů

kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získaných znalostí a zkušeností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	ovlivňující zdraví
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	-základy gymnastiky -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed) - cvičení se sportovním náčiním a na nářadí - přeskok (nácvik odrazu z můstku) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách -základy atletiky: - motivovaný vytrvalostní běh - rychlý běh - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem -rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance turistika a pobyt v přírodě -přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu	ovlivňující úroveň pohybových dovedností
<i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	-pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek -základy sportovních her (manipulace s míčem či jiným herním náčiním)	podporující pohybové učení
<i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	základní hygiena při TV a jiných pohybových aktivitách	ovlivňující zdraví

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	podporující pohybové učení
<i>uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</i>	zásady správného držení těla dechová cvičení, prevence, pohybový režim	zdravotní a tělesná výchova
<i>zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>	zdravotní TV kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	dtto

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	ovlivňující zdraví

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	-základy gymnastiky -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed) - cvičení se sportovním náčiním a na nářadí - přeskok (nácvik odrazu z můstku) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách -základy atletiky: - motivovaný vytrvalostní běh - rychlý běh - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem -rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance -turistika a pobyt v přírodě -přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu	ovlivňující úroveň pohybových dovedností
<i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	-pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek -základy sportovních her (manipulace s míčem či jiným herním náčiním)	ovlivňující úroveň pohybových dovedností podporující pohybové učení
<i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	základní hygiena při TV a jiných pohybových aktivitách	ovlivňující zdraví
<i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	podporující pohybové učení
<i>uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</i>	zásady správného držení těla dechová cvičení, prevence, pohybový režim	zdravotní tělesná výchova
<i>zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>	zdravotní TV kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	ovlivňující zdraví
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	-základy gymnastiky -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed) - cvičení se sportovním náčiním a na nářadí - přeskok (návlek odrazu z můstku) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách -základy atletiky: - motivovaný vytrvalostní běh - rychlý běh - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem -rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance -turistika a pobyt v přírodě -přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu -základní plavecká výuka – zajišťuje plavecká škola	ovlivňující úroveň pohybových dovedností
<i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	-pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek -základy sportovních her (manipulace s míčem či jiným herním náčiním)	podporující pohybové učení
<i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách	ovlivňující zdraví
<i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	podporující pohybové učení
<i>uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</i>	zásady správného držení těla dechová cvičení, prevence, pohybový režim	zdravotní tělesná výchova

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>	zdravotní TV kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	ovlivňující zdraví
<i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	ovlivňující zdraví zdravotní tělesná výchova
<i>zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i>	dtto	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	-základy gymnastiky -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed) - cvičení se sportovním náčiním a na nářadí - přeskok (nácvik odrazu z můstku) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách -základy atletiky: - motivovaný vytrvalostní běh - rychlý běh - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem -základy sportovních her (manipulace s míčem či jiným herním náčiním) -rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance -turistika a pobyt v přírodě -přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu -základní plavecká výuka – zajišťuje plavecká škola	ovlivňující úroveň pohybových dovedností
<i>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</i>	organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí) pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	podporující pohybové učení
<i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)	ovlivňující zdraví
<i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	podporující pohybové učení
<i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i>	komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i>	zdroje informací o pohybových činnostech	dtto

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	ovlivňující zdraví zdravotní tělesná výchova
<i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	dtto
<i>zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i>	dtto	dtto
<i>zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i>	dtto	dtto
<i>upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením</i>	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	-základy gymnastiky -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed) - cvičení se sportovním náčiním a na nářadí - přeskok (nácvik odrazu z můstku) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách -základy atletiky: - motivovaný vytrvalostní běh - rychlý běh - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem -základy sportovních her (manipulace s míčem či jiným herním náčiním) -rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance -turistika a pobyt v přírodě -přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu -základní plavecká výuka – zajišťuje plavecká škola	ovlivňující úroveň pohybových dovedností
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	-organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí) -pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	podporující pohybové učení
<i>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</i>	pohybové činnosti a soutěže	dtto
<i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)	ovlivňující zdraví
<i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i>	měření a posuzování pohybových činností	podporující pohybové učení

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Ročník: ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	dtto
<i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i>	komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	dtto
<i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i>	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	dtto
<i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i>	zdroje informací o pohybových činnostech	dtto

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Období: ZV 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i>	- správné držení těla, zvyšování rozsahu kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné provádění dýchání	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
<i>TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i>	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
<i>TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -</i>	- žák je schopen samostatného individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny,	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Období: ZV 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>zatěžovanými svaly</i>	na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
<i>TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i>	- drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty) - reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygien
<i>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i>	- seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Období: ZV 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení - GYMNASTIKA - Akrobacie – kotouly a jejich modifikace, stoj na lopatkách, stoj na rukou, přemet stranou, rovnovážné polohy v postojích, skoky na místě a z místa, přemety salto vpřed, akrobatické cvičení ve dvojicích a ve skupinách - Přeskoky – skoky z odrazem z trampolínky, roznožka, skrčka, odbočka - Hrazda – náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin, výmyk, přešvihy únožmo ve vzporu, toč vzad, toč jízdo, podmet, komíhání - Kladina – různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, náskoky a seskoky, klus, poskoky, jednoduché vazby a sestavy - Bradla - ručkování ve vzporu, posilovací cviky - Kruhy – komíhání ve svisu, svis vznesmo a střemhlav, houpání s obraty u předhupu a záhupu - Šplh – na tyči a laně s přírazem i bez přírazu - rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudou, tanec - úpoly - ATLETIKA - Běh – speciální běžecká cvičení, nízký start, polovysoký start, běžecká abeceda, rychlý běh do 100 m, vytrvalý běh na dráze do 3000 m, běh v terénu do 20 min, štafetová předávka, štafetový běh, překážkový běh - Skok – skok daleký z optimálního rozběhu, skok vysoký	osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Období: ZV 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	- Hod – hod míčkem z místa i z rozběhu, koulařská abeceda, vrh z místa, sun, spojení vrhu a sunu - Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti - SPORTOVNÍ HRY rozdíly mezi jednotlivými druhy, základní pravidla, rozhodování při hře, role v družstvu, fair play, úprava hřiště a náčiní před a po utkání - Házená, Fotbal, Basketbal, Volejbal, Florbal - PLAVÁNÍ (pouze pokud dovolují podmínky) – šlapání vody, změna směru plavání, tažení předmětů a dopomoc unavenému plavci, pády a seskoky do hloubky, startovní skok, obrátka, dva plavecké způsoby (znak, prsa nebo kraul), plavání do 1000 m, štafetové plavání, plavání pod hladinou do 25 m, skok do „neznámé vody“ - BRUSLENÍ (pouze pokud dovolují podmínky) – jízda vpřed, zastavení s nožem s půlobratem, odšlapování vpřed, zatáčení překládáním vpřed, jízda vzad, změna směru z jízdy vpřed do jízdy vzad, jízda na vytrvalost do 1000 m, rytmizace jízdy podle hudebního doprovodu, obraty, zatáčení překládáním vzad, překládání vpřed a vzad do osmičky, jízda v páru - LYŽOVÁNÍ (týdenní kurz nebo v místě školy pokud dovolují podmínky – všechny ročníky) - Běžecský výcvik – odšlapování, chůze skluzem a sunem, jízda odpichem soupaž, skluzu na jedné lyži, brzdění a zastavení přivrátlem jednostranným i oboustranným, zastavení smykem, přejíždění terénních nerovností, běh střídavý dvoudobý, běh soupažný jednodobý a dvoudobý, bruslení, běh ve stopě do 15 km	osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Období: ZV 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	- Sjezdový výcvik – odšlapování, bruslení, přejíždění terénních nerovností, brzdění jednostranným i oboustranným přivrátím, brzdění smykem, vlnovka, základní kročný oblouk střední a dlouhý, modifikované oblouky, sjíždění upraveného svahu a ve středně náročných terénních podmínkách, jízda na vleku, jízda v brankách - Snowboard – pouze na žádost a zodpovědnost rodičů a povolení ředitele školy - TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (týdenní kurz nebo v místě školy pokud dovolují podmínky) – pojmy, poznatky a dovednosti spojené s druhy turistiky (pěší, vodní, cyklo), zásady přípravy turistické akce, příprava a úklid tábořiště, příprava základních pokrmů, orientace podle mapy a buzoly, turistické značení, chování v přírodě, základní pravidla silničního provozu, základy vodní turistiky, jízda na horském kole dokumentace trasy, první pomoc - Orientační běh a jeho modifikace do 30 min - Chůze v terénu do 30 km - Cyklistický kurz (7. ročník) - Turisticko-vodácký kurz (8. – 9. ročník)-podle možností. Nebo jen seznámení s pohybem lodi na vodě a součinností posádky (místní rybník)	osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, pracuje na jejich odstranění	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- komunikace v TV (těllocvičné názvosloví osvojovaných činností), správné názvy náradí a náčiní, aktivit, sportů, tělesných cvičení	
TV-9-3-02 naplňuje ve školních	- Historie olymp. her	osobnostní a sociální výchova –

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Obor: Tělesná výchova	Období: ZV 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i>	- MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i>	- týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
<i>TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i>	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
<i>TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</i>	- statistická zjištění - měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem	
<i>TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i>	- aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	
<i>TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</i>	- práce s tabulkou (výsledkovou listinou) - doplňování příslušných dat - čtení potřebných dat - zjišťování potřebných dat - Administrace „Školního odznaku zdatnosti“	

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato vzdělávací oblast je jednou ze stěžejních oblastí v základním vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Obsah této vzdělávací oblasti je rozdělen do čtyř tematických okruhů na 1. stupni (Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů) a do sedmi tematických okruhů na 2. stupni (Práce s technickými materiály, Práce s ostatními materiály, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů a Svět práce).

V této oblasti žák pouze nevykonává mechanicky učitelem zadanou práci, ale je důsledně, opakovaně a trpělivě veden k plánovitosti a to ve výkonech, ale dále pak i v čase. Upevňuje se zde vědomí skupinové participace a kooperace při plnění zadaných úkolů, které nejsou formální, ale obsahují rozsáhlou množinu různorodých, pestrých a tvořivých aktivit. Je zde kladen velký důraz na to, aby žák mohl okusit, ohodnotit, vystavit produkty své práce a to především s ohledem na zhmotnění cílů jeho snažení. Cíleně je zaměřováno na rozvoj komunikačních, motorických a tvořivých schopností, které následně zmírňují motorické poruchy, zdokonalují kognitivní funkce, stimulují řeč a myšlení. Dále je žák veden k vědomí společné odpovědnosti, společného majetku a k pocitu osobní účasti na jeho správě. Nezapomíná se ani na důsledné používání pracovních ochranných pomůcek a dodržování hygienických návyků. Vše má vést k získání dílčích kompetencí, ke kladnému vztahu k práci a snazšímu rozhodování při výběru budoucího povolání.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Pracovní činnosti
 - práce na pozemku
 - práce v dílně
 - práce v domácnosti

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět Pracovní vyučování vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je jednou ze stěžejních oblastí v základním vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, zařazen je od 1. do 9. ročníku. Zahrnuje nejen manuální činnosti, ale i činnosti rozvíjející klíčové kompetence, které vedou žáky k získání vědomostí a základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Ovlivňuje rozvíjení komunikačních, motorických a tvořivých schopností, zmírňuje motorické poruchy, stimuluje řeč a myšlení. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispívá k vytváření profesní orientace žáků. Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a náradí.

Cíl

Vzdělávání vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a
- návyků z různých pracovních oblastí,
- pozitivnímu vztahu k práci a jejím výsledkům,
- porozumění pojmům, návodům, orientaci v jednoduché technické dokumentaci, zvládnutí pracovních postupů a dovednosti řešit nejrůznější praktické situace,

- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce,
- osvojení dovedností při používání a zacházení s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím,
- přesnosti, systematičnosti a vytrvalosti při plnění pracovních úkolů,
- orientaci v různých oborech lidské činnosti a osvojení potřebných poznatků a dovedností pro uplatnění při volbě povolání a společenském uplatnění,
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.

Vyučovací předmět Pracovní vyučování se vyučuje jako samostatný předmět – viz tabulka výše.

Časová dotace: 1. stupeň: 1. roč. 1PČD, 2. roč. 1PČD, 3. roč. 1PČD, 4. roč. 1PČD, 5. roč. 1PČD

2. stupeň: 6. roč. 2PČD, 7. roč. 1PČD+1DČD

Zařazení klíčových kompetencí

Kompetence pracovní

Žák:

- ◆ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- ◆ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- ◆ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- ◆ orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, ve specializovaných učebnách, na pozemku školy, formou exkurzí a přednášek, soutěží, výstav a prezentací vlastních prací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ vede žáka k samostatnému řešení běžných životních situací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí, využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka, ke schopnosti chovat se dle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získaných znalostí a zkušeností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.	Práce s drobným materiálem
<i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	dtto
<i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	Konstrukční činnosti
<i>provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i>	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování	Pěstitelské práce

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	-základní vybavení kuchyně	Příprava pokrmů
<i>chová se vhodně při stolování</i>	-jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	-vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	Práce s drobným materiálem
<i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	-jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	dtto
<i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	-stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	Konstrukční činnosti
<i>provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i>	-základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování	Pěstitelské práce

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	-výživa rostlin, osivo	dtto
<i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	-základní vybavení kuchyně	Příprava pokrmů
<i>chová se vhodně při stolování</i>	-jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	-vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	Práce s drobným materiálem
<i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	-jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	dtto
<i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	-stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	Konstrukční činnosti

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i>	-základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování	Pěstitelské práce
<i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	-výživa rostlin, osivo	dtto
<i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	-základní vybavení kuchyně	Příprava pokrmů
<i>chová se vhodně při stolování</i>	-jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i>	-pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	Práce s drobným materiálem
<i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i>	-lidové zvyky, tradice, řemesla	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>	-pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	dtto
<i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	-jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	dtto
<i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i>	-stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	Konstrukční činnosti
<i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i>	-práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	dtto
<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	-pracovní hygiena, první pomoc při zranění	dtto
<i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i>	-základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	Pěstitelské práce
<i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	-pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i>	-pěstování pokojových rostlin	dtto
<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	-rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	dtto
<i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i>	-výběr, nákup a skladování potravin	Příprava pokrmů
<i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	-příprava jednoduchých pokrmů dle možností	dtto
<i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i>	-jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	dtto
<i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>	-technika v kuchyni – historie a význam	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i>	-pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	Práce s drobným materiálem
<i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i>	-lidové zvyky, tradice, řemesla	dtto
<i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>	-pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	dtto
<i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	-jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	dtto
<i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i>	-stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	Konstrukční činnosti
<i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i>	-práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	dtto
<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	-pracovní hygiena, první pomoc při zranění	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i>	-základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	Pěstitelské práce
<i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	-pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	dtto
<i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i>	-pěstování pokojových rostlin	dtto
<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	-rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	dtto
<i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i>	-výběr, nákup a skladování potravin	Příprava pokrmů
<i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	-příprava jednoduchých pokrmů dle možností	dtto
<i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i>	-jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	dtto

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Činnosti
<i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>	-technika v kuchyni – historie a význam	dtto

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i> <i>řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i> <i>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</i> <i>užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</i> <i>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i>	vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrty a výkresy, technické informace, návody úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	
<i>sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model</i> <i>navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</i> <i>provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</i> <i>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při</i>	stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>úrazu</i>		
<i>provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</i> <i>ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</i> <i>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</i> <i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</i>	finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	
<i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i> <i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</i> <i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</i> <i>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i>	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovoru zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i> <i>připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</i> <i>dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</i> <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>	kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potravin – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	
<i>vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</i> <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</i> <i>vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci</i> <i>dodržuje pravidla bezpečné práce a</i>	základní laboratorní postupy a metody základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i>		
<i>ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky</i> <i>propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení</i> <i>pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava</i> <i>ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením</i> <i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu</i>	digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) mobilní služby – operátoři, tarify	
<i>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i> <i>pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</i> <i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i> <i>prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</i> <i>dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</i>	základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie	

Oblast:	Obor:	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	ZV 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	

5.10 Volitelné předměty

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast se zaměřuje na systematizaci různých činností ve škole, jejich přesahy i mimo školu a dále má zajistit vzájemná tvořivá propojení nespecifikovaného druhu.

Oblast zahrnuje následující vzdělávací obory

- Průřezová hodina

5.10.1 Průřezová hodina

Charakteristika vzdělávacího oboru

Průřezová hodina jako volitelný předmět propojuje průřezová témata a systematizuje různé činnosti, získané dovednosti a vědomosti žáků, jež jsou součástí mj. i ostatních vyučovacích předmětů. Je vyučován jako samostatný předmět na 1. stupni od 1. do 5. roč.

Cíl

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností vést k porozumění sobě samému a druhým, sebedůvěře, sebeúctě, samostatnosti, napomáhat k zvládnutí vlastního chování, k utváření dobrých mezilidských vztahů, rozvíjet dovednosti komunikace, dovednosti pro spolupráci, sociální dovednosti (konflikty), podporovat a přinášet vědomosti týkající se duševní hygieny, vést k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod, vést k pochopení a úctě k pravidlům, zákonům a fungování společnosti, rozvíjet empatii, vést k uvažování o problémech v souvislostech

V oblasti postojů a hodnot pomáhat k utváření pozitivního postoje k sobě samému i druhým, k prostředí, uvědomovat si hodnot spolupráce a pomoci, vést k akceptaci jinakosti (národnostní, kulturní, aj.), k uvědomování si mravních rozměrů, napomáhat primární prevenci sociálně patolog. jevů a rizikového chování, utvářet hodnoty, učit chápat spravedlnost, svobodu, solidaritu, toleranci, odpovědnost, motivovat k ohleduplnosti, k posuzování dění kolem sebe, vést k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Časová dotace:: 1. ročník 2DČD, 2. ročník 2DČD, 3.ročník PČD, 4. ročník 2DČD, 5. ročník 2DČD

Zařazení klíčových kompetencí

Zde jsou zařazeny všechny klíčové kompetence napříč ročníky.

Organizační vymezení oboru

Výuka probíhá v kmenových třídách, ve specializovaných učebnách, na pozemku školy, formou exkurzí a přednášek, soutěží, výstav a prezentací vlastních prací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- ◆ zadává takové úkoly, které vedou žáka k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- ◆ vede žáka k samostatnému řešení běžných životních situací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ◆ vytváří příležitosti pro využívání tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, k pochopení běžně užívaných textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- ◆ vytváří a využívá příležitosti, při kterých žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Učitel:

- ◆ vybízí žáky k ochraně svého zdraví, objasňuje význam zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí, využívá vzniklých krizových situací a situací ohrožujících život a zdraví člověka, ke schopnosti chovat se dle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Učitel:

- ◆ podporuje žáka při využívání získaných znalostí a zkušeností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 1.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Osobnostní rozvoj <i>Rozvoj schopností poznávání</i>	Zvládá vlastní chování v přírodě	Pozorování změn v přírodě
<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	Porozumí sobě samému a druhým	Poznatky o rodině, kultuře
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>	Zvládá vlastní chování	Akce BESIP – dopravně bezpečnostní akce Ledové plochy v přírodě
<i>Psychohygiena</i>	Rozlišuje patologické jevy a škodlivé způsoby chování	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kreativita</i>	Utváří si a rozvíjí základní dovednosti ke spolupráci	Let draka – obtékání tělesa vzduchem Zimní sporty – hry na sněhu Velikonoce – kultura historie naší obce, Vynášení zimy
Sociální rozvoj <i>Poznávání lidí</i>	Utváří si dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni	Návštěvy divadel, výchovných koncertů, muzeí, přednášek, škol v okolí
<i>Mezilidské vztahy</i>	Získává základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací	Den matek – připomínka svátku, vztahy v rodině Oslava dne dětí
<i>Komunikace</i>	Rozvíjí si základní dovednosti dobré komunikace	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kooperace a kompetence</i>	Rozvíjí a utváří základní dovednosti pro spolupráci	Poznatky o rodině, kultuře Zimní sporty – hry na sněhu

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 1.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Morální rozvoj</i> <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i>	Utváří si dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	Sběr lesních plodů
<i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>	Uvědomuje si mravních rozměry různých způsobů lidského chování	Významné osobnosti a výročí
<i>Výchova demokratického občana</i> <i>Občanská společnost a škola</i>	Chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	Školní řád a bezpečí ve škole
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> <i>Evropa a svět nás zajímají</i>	Utváří pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	Mikuláš, Barbora, Vánoce – kultura a historie naší a společnosti
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>	Poznává život a dílo významných Evropanů, utváří pozitivní postoj k jinakosti a kulturní rozmanitosti	Den učitelů – kultura a historie vlasti, J. A. Komenský
<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní difference	Toleruje a respektuje odlišné sociokulturní skupiny	Advent Masopust – kultura a historie naší země
<i>Lidské vztahy</i>	Komunikuje ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, toleruje odlišné zájmy a názory i schopnosti druhých	Hry v přírodě, Hry starostů, Regionální soutěže v různých oborech
<i>Etnický původ</i>	Získává základní znalost o různých etnických a kulturních skupinách v české a evropské společnosti	Kulturní vystoupení souborů z různých etnik – folklorní festival
<u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy	Uvědomuje si význam ochrany přírody a přírodních zdrojů, aktivně se podílí na pomoci živočichům	Sběr lesních plodů, hub
<i>Základní podmínky života</i>	Uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování	Pozorování změn v přírodě, rovnodennost, slunovrat, neobvyklé jevy

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 1.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	Chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí	Návštěva firmy Machač, Výstava skotu, lesní řemesla, Alej, Den Země
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Aktivně se podílí na řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí	Tonda obal, Zdravá pětka
<u>Mediální výchova</u> <i>Stavba mediálních sdělení</i>	Využívá potenciál medií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času	Porovnáváme dětské časopisy
<i>Fungování a vliv medií ve společnosti</i>	Uvědomuje si hodnotu vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění	Sestavování denního režimu

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 2.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> <i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopností poznávání</i>	Zvládá vlastní chování v přírodě	Pozorování změn v přírodě
<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	Porozumí sobě samému a druhým	Poznatky o rodině, kultuře
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>	Zvládá vlastní chování	Akce BESIP – dopravně bezpečnostní akce Ledové plochy v přírodě

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 2.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Psychohygienu</i>	Rozlišuje patologické jevy a škodlivé způsoby chování	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kreativita</i>	Zvládá základní dovednosti ke spolupráci	Let draka – obtékání tělesa vzduchem Zimní sporty – hry na sněhu Velikonoce – kultura historie naší obce, Vynášení zimy
Sociální rozvoj <i>Poznávání lidí</i>	Utváří si dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni	Návštěvy divadel, výchovných koncertů, muzeí, přednášek, škol v okolí
<i>Mezilidské vztahy</i>	Získává základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací	Den matek – připomínka svátku, vztahy v rodině Oslava dne dětí
<i>Komunikace</i>	Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kooperace a kompetence</i>	Rozvíjí a utváří základní dovednosti pro spolupráci	Poznatky o rodině, kultuře Zimní sporty – hry na sněhu
Morální rozvoj <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i>	Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	Sběr lesních plodů
<i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>	Přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování	Významné osobnosti a výročí
<u>Výchova demokratického občana</u> <i>Občanská společnost a škola</i>	Chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	Školní řád a bezpečí ve škole
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> <i>Evropa a svět nás zajímají</i>	Podporuje pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	Mikuláš, Barbora, Vánoce – kultura a historie naší a společnosti

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 2.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>	Poznává život a dílo významných Evropanů, utváří pozitivní postoj k jinakosti a kulturní rozmanitosti	Den učitelů – kultura a historie vlasti, J. A. Komenský
<i>Jsme Evropané</i>	Osvojuje si vzorec chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost	Významné osobnosti a výročí
<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní difference	Toleruje a respektuje odlišné sociokulturní skupiny	Advent Masopust – kultura a historie naší země
<i>Lidské vztahy</i>	Komunikuje ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, toleruje odlišné zájmy a názory i schopnosti druhých	Hry v přírodě, Hry starostů, Regionální soutěže v různých oborech
<i>Etnický původ</i>	Získává základní znalost o různých etnických a kulturních skupinách v české a evropské společnosti	Kulturní vystoupení souborů z různých etnik – folklorní festival
<i>Multikulturalita</i>	Zná některé základní pojmy multikulturní terminologie	Divadlo, muzeum (Tadeáš Haenke), Host v lavici,
<u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy	Uvědomuje si význam ochrany přírody a přírodních zdrojů, aktivně se podílí na pomoci živočichům	Sběr lesních plodů, hub
<i>Základní podmínky života</i>	Uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování	Pozorování změn v přírodě, rovník, slunovrat, neobvyklé jevy
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	Chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí	Návštěva firmy Machač, Výstava skotu, lesní řemesla, Alej, Den Země
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Aktivně se podílí na řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí	Tonda obal, Zdravá pětka

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 2.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Mediální výchova</u> <i>Stavba mediálních sdělení</i>	Využívá potenciál medií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času	Porovnáváme dětské časopisy

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 3.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> <i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopností poznávání</i>	Zvládá vlastní chování v přírodě	Pozorování změn v přírodě
<i>Sebezpoznání a sebepečení</i>	Porozumí sobě samému a druhým	Poznatky o rodině, kultuře
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>	Zvládá vlastní chování	Akce BESIP – dopravně bezpečnostní akce Ledové plochy v přírodě
<i>Psychohygiéna</i>	Rozlišuje patologické jevy a škodlivé způsoby chování	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kreativita</i>	Opevňuje základní dovednosti ke spolupráci	Let draka – obtékání tělesa vzduchem Zimní sporty – hry na sněhu Velikonoce – kultura historie naší obce, Vynášení zimy
<i>Sociální rozvoj</i> <i>Poznávání lidí</i>	Utváří dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni	Návštěvy divadel, výchovných koncertů, muzeí, přednášek, škol v okolí

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 3.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Mezilidské vztahy</i>	Získává základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací	Den matek – připomínka svátku, vztahy v rodině Oslava dne dětí
<i>Komunikace</i>	Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kooperace a kompetence</i>	Rozvíjí a utváří základní dovednosti pro spolupráci	Poznatky o rodině, kultuře Zimní sporty – hry na sněhu
Morální rozvoj <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i>	Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	Sběr lesních plodů
<i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>	Přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování	Významné osobnosti a výročí
<u>Výchova demokratického občana</u> <i>Občanská společnost a škola</i>	Chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	Školní řád a bezpečí ve škole
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> <i>Evropa a svět nás zajímají</i>	Podporuje pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	Mikuláš, Barbora, Vánoce – kultura a historie naší a společnosti
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>	Poznává život a dílo významných Evropanů, utváří pozitivní postoj k jinakosti a kulturní rozmanitosti	Den učitelů – kultura a historie vlasti, J. A. Komenský
<i>Jsme Evropané</i>	Osvojuje si vzorec chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost	Významné osobnosti a výročí
<u>Multikulturní výchova</u> <i>Kulturní difference</i>	Toleruje a respektuje odlišné sociokulturní skupiny	Advent Masopust – kultura a historie naší země
<i>Lidské vztahy</i>	Komunikuje ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, toleruje odlišné zájmy a názory i schopnosti druhých	Hry v přírodě, Hry starostů, Regionální soutěže v různých oborech

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 3.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Etnický původ</i>	Získává základní znalost o různých etnických a kulturních skupinách v české a evropské společnosti	Kulturní vystoupení souborů z různých etnik – folklorní festival
<i>Multikulturalita</i>	Zná některé základní pojmy multikulturní terminologie	Divadlo, muzeum (Tadeáš Haenke), Host v lavici,
<u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy	Uvědomuje si význam ochrany přírody a přírodních zdrojů, aktivně se podílí na pomoci živočichům	Sběr lesních plodů, hub
<i>Základní podmínky života</i>	Uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování	Pozorování změn v přírodě, rovnodennost, slunovrat, neobvyklé jevy
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	Chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí	Návštěva firmy Machač, Výstava skotu, lesní řemesla, Alej, Den Země
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Aktivně se podílí na řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí	Tonda obal, Zdravá pětka
<u>Mediální výchova</u> <i>Receptivní činnosti</i> <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	Rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu k nim	Předávání státních vyznamenání, volby, státní svátky, sledování důležitých událostí v TV
<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i>	Uvědomuje si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace	Diskuse ke školnímu časopisu
<i>Stavba mediálních sdělení</i>	Využívá potenciál medií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času	Porovnáváme dětské časopisy
<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	Získává představu o roli medií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec	Návštěva knihovny, sledování zpráv na internetu

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 3.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Fungování a vliv medií ve společnosti</i>	Uvědomuje si hodnotu vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění	Sestavování denního režimu

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 4.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Osobnostní rozvoj <i>Rozvoj schopností poznávání</i>	Zvládá chování v přírodě	Pozorování změn v přírodě
<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	Rozumí sobě samému a druhým	Poznatky o rodině, kultuře
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>	Zvládá vlastní chování	Akce BESIP – dopravně bezpečnostní akce Ledové plochy v přírodě
<i>Psychohygienu</i>	Napomáhá k primární prevenci patologických jevů a škodlivých způsobů chování	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kreativita</i>	Utváří a rozvíjí základní dovednosti ke spolupráci	Let draka – obtékání tělesa vzduchem Zimní sporty – hry na sněhu Velikonoce – kultura historie naší obce, Vynášení zimy
Sociální rozvoj <i>Poznávání lidí</i>	Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	Návštěvy divadel, výchovných koncertů, muzeí, přednášek, škol v okolí

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 4.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Mezilidské vztahy</i>	Získává základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací	Den matek – připomínka svátku, vztahy v rodině Oslava dne dětí
<i>Komunikace</i>	Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kooperace a kompetence</i>	Rozvíjí a utváří základní dovednosti pro spolupráci	Poznatky o rodině, kultuře Zimní sporty – hry na sněhu
<i>Morální rozvoj</i> <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i>	Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	Sběr lesních plodů
<i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>	Přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování	Významné osobnosti a výročí
<u>Výchova demokratického občana</u> <i>Občanská společnost a škola</i>	Chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	Chápe základní principy a hodnoty demokratického politického systému	Vznik ČR
<i>Formy participace občanů v politickém životě</i>	Chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	Volby
<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	Chápe principy demokracie	17. listopad, vznik ČR
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> <i>Evropa a svět nás zajímají</i>	Podporuje pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	Mikuláš, Barbora, Vánoce – kultura a historie naší a společnosti
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>	Poznává život a dílo významných Evropanů, utváří pozitivní postoj k jinakosti a kulturní rozmanitosti	Den učitelů – kultura a historie vlasti, J. A. Komenský

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 4.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Jsme Evropané</i>	Osvojuje si vzorec chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost	Významné osobnosti a výročí
<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní difference	Toleruje a respektuje odlišné sociokulturní skupiny	Advent Masopust – kultura a historie naší země
<i>Lidské vztahy</i>	Komunikuje ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, toleruje odlišné zájmy a názory i schopnosti druhých	Hry v přírodě, Hry starostů, Regionální soutěže v různých oborech
<i>Etnický původ</i>	Získává základní znalost o různých etnických a kulturních skupinách v české a evropské společnosti	Kulturní vystoupení souborů z různých etnik – folklorní festival
<i>Multikulturalita</i>	Zná některé základní pojmy multikulturní terminologie	Divadlo, muzeum (Tadeáš Haenke), Host v lavici,
<i>Princip sociálního smíru a solidarity</i>	Uvědomuje si identitu vlastní i druhých, reflektuje vlastní sociokulturní zázemí, potírá projevy diskriminace	Volby
<u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy	Uvědomuje si význam ochrany přírody a přírodních zdrojů, aktivně se podílí na pomoci živočichům	Sběr lesních plodů, hub
<i>Základní podmínky života</i>	Uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování	Pozorování změn v přírodě, rovnodennost, slunovrat, neobvyklé jevy
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	Chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí	Návštěva firmy Machač, Výstava skotu, lesní řemesla, Alej, Den Země
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Aktivně se podílí na řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí	Tonda obal, Zdravá pětka

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 4.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Mediální výchova</u> Receptivní činnosti <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	Rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu k nim	Předávání státních vyznamenání, volby, státní svátky, sledování důležitých událostí v TV
<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i>	Uvědomuje si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace	Diskuse ke školnímu časopisu
<i>Stavba mediálních sdělení</i>	Využívá potenciál medií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času	Porovnáváme dětské časopisy
<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	Získává představu o roli medií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec	Návštěva knihovny, sledování zpráv na internetu
<i>Fungování a vliv medií ve společnosti</i>	Uvědomuje si hodnotu vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění	Sestavování denního režimu
Produktivní činnosti <i>Tvorba mediálního sdělení</i>	Uvědomuje si možnost svobodného vyjádření	Články do školního časopisu, Chřibských novin
<i>Práce v realizačním týmu</i>	Přizpůsobuje vlastní činnost potřebám a cílům týmu	Články do školního časopisu, Chřibských novin

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 5.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u>		
<i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopností poznávání</i>	Zvládá chování v přírodě	Pozorování změn v přírodě
<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	Rozumí sobě samému a druhým	Poznatky o rodině, kultuře
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>	Zvládá vlastní chování	Akce BESIP – dopravně bezpečnostní akce Ledové plochy v přírodě
<i>Psychohygienu</i>	Napomáhá k primární prevenci patologických jevů a škodlivých způsobů chování	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kreativita</i>	Utváří a rozvíjí základní dovednosti ke spolupráci	Let draka – obtékání tělesa vzduchem Zimní sporty – hry na sněhu Velikonoce – kultura historie naší obce, Vynášení zimy
<i>Sociální rozvoj</i> <i>Poznávání lidí</i>	Utváří dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni	Návštěvy divadel, výchovných koncertů, muzeí, přednášek, škol v okolí
<i>Mezilidské vztahy</i>	Získává základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací	Den matek – připomínka svátku, vztahy v rodině Oslava dne dětí
<i>Komunikace</i>	Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Kooperace a kompetence</i>	Rozvíjí a utváří základní dovednosti pro spolupráci	Poznatky o rodině, kultuře Zimní sporty – hry na sněhu

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 5.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<u>Morální rozvoj</u> <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i>	Utváří dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni	Sběr lesních plodů
<i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>	Uvědomuje si mravní rozměry různých způsobů lidského chování	Významné osobnosti a výročí
<u>Výchova demokratického občana</u> <i>Občanská společnost a škola</i>	Chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	Školní řád a bezpečí ve škole
<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	Chápe základní principy a hodnoty demokratického politického systému	Vznik ČR
<i>Formy participace občanů v politickém životě</i>	Chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	Volby
<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	Chápe principy demokracie	17. listopad, vznik ČR
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> <i>Evropa a svět nás zajímají</i>	Podporuje pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	Mikuláš, Barbora, Vánoce – kultura a historie naší a společnosti
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>	Poznává život a dílo významných Evropanů, utváří pozitivní postoj k jinakosti a kulturní rozmanitosti	Den učitelů – kultura a historie vlasti, J. A. Komenský
<i>Jsme Evropané</i>	Osvojuje si vzorec chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost	Významné osobnosti a výročí
<u>Multikulturní výchova</u> <i>Kulturní difference</i>	Toleruje a respektuje odlišné sociokulturní skupiny	Advent Masopust – kultura a historie naší země
<i>Lidské vztahy</i>	Komunikuje ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, toleruje odlišné zájmy a názory i schopnosti druhých	Hry v přírodě, Hry starostů, Regionální soutěže v různých oborech

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 5.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Etnický původ</i>	Získává základní znalost o různých etnických a kulturních skupinách v české a evropské společnosti	Kulturní vystoupení souborů z různých etnik – folklorní festival
<i>Multikulturalita</i>	Zná některé základní pojmy multikulturní terminologie	Divadlo, muzeum (Tadeáš Haenke), Host v lavici
<i>Princip sociálního smíru a solidarity</i>	Uvědomuje si identitu vlastní i druhých, reflektuje vlastní sociokulturní zázemí, potírá projevy diskriminace	Volby
<u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy	Uvědomuje si význam ochrany přírody a přírodních zdrojů, aktivně se podílí na pomoci živočichům	Sběr lesních plodů, hub
<i>Základní podmínky života</i>	Uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování	Pozorování změn v přírodě, rovnodennost, slunovrat, neobvyklé jevy
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	Chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí	Návštěva firmy Machač, Výstava skotu, lesní řemesla, Alej, Den Země
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Aktivně se podílí na řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí	Tonda obal, Zdravá pětka
<u>Mediální výchova</u> Receptivní činnosti <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	Rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu k nim	Předávání státních vyznamenání, volby, státní svátky, sledování důležitých událostí v TV
<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i>	Uvědomuje si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace	Diskuse ke školnímu časopisu
<i>Stavba mediálních sdělení</i>	Využívá potenciál medií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času	Porovnáváme dětské časopisy

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

Oblast: Volitelné předměty	Obor: Průřezová hodina	Ročník: ZV 5.
Průřezové téma	Očekávané výstupy	Učivo
<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	Získává představu o roli medií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec	Návštěva knihovny, sledování zpráv na internetu
<i>Fungování a vliv medií ve společnosti</i>	Uvědomuje si hodnotu vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění	Sestavování denního režimu
Produktivní činnosti <i>Tvorba mediálního sdělení</i>	Uvědomuje si možnost svobodného vyjádření	Články do školního časopisu, Chřibských novin
<i>Práce v realizačním týmu</i>	Přizpůsobuje vlastní činnost potřebám a cílům týmu	Články do školního časopisu, Chřibských novin

6 Pravidla pro hodnocení žáků

6.1 Způsoby hodnocení

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede používat to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil. Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, soustředí se na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka vyjadřujeme klasifikačním stupněm, slovním hodnocením nebo kombinací obou způsobů. Podporujeme žákovo vlastní sebehodnocení, které posiluje jeho vnitřní motivaci. Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu a v každém případě musí obsahovat doklady o tom, jak se žák vyrovnal s dovednostmi sebehodnocení své práce. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti. Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník - specifikovanými pro hodnocené období.

Hodnocení pomocí klasifikace je doplněno vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka hodnocením slovním, neboť dokáže lépe postihnout individuální zvláštnosti každého žáka a poskytnout přiměřené informace o silných a slabých stránkách jeho výkonů. Kvalitní slovní hodnocení může být rovněž hodnotným východiskem pro rozhovor o výsledcích žáka s ním samotným a jeho rodiči. Slovní hodnocení by nemělo obsahovat formulace typu „ve třídě patříš k podprůměru“, nálepka typu „jsi dobrý žák“ ani obecné pochvaly „mám z tebe radost“.

Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník - specifikovanými pro hodnocené období.

Závazné formy hodnocení žáka

- Průběžné hodnocení - klasifikace a hodnocení v žákovských knížkách,
- slovní a motivační hodnocení v průběhu výuky,
- sebehodnocení žáků,
- čtvrtletní hodnocení - písemné slovní hodnocení třídního učitele v žákovské knížce na základě závěrů čtvrtletní pedagogické rady,
- pololetní hodnocení - vysvědčení v 1. pololetí
- vysvědčení v 2. pololetí
- závěrečné hodnocení - výstupní hodnocení

6.1.1 Písemné průběžné hodnocení žáka

Alespoň 1x v průběhu každého pololetí školního roku je žákům předávána komplexní informace o úrovni osvojení očekávaných výstupů v daném období. Součástí je sebehodnocení žáka (přiměřené věku žáka) uvedené vedle hodnocení vyučujícího. Vyučující má možnost doplnění tohoto hodnocení o slovní vyjádření, které doporučí, na jakou vzdělávací oblast se

má žák zaměřit nebo například vyjádření ocenění pokroku, pílě a úsilí žáka k zvládnutí očekávaných výstupů v daném období, ocenění plnění úkolů na realizovaném projektu apod.

6.1.2 Vysvědčení

Hodnocení žáka na vysvědčení musí vystihnout úroveň rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty. V případě problémů žáka obsahuje doporučení (součást slovního hodnocení), jak neúspěchy odstranit, případně jak jim předcházet.

6.1.3 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

- a) Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- b) Za první pololetí i za druhé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení.
- c) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, nebo kombinací slovního a známkovacího způsobu. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- d) Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- e) Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- f) Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- g) Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- h) Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- ch) Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení pílě žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- i) Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- j) Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- k) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- l) V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- m) Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
- n) Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke

snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

o) Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

p) Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

q) Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

r) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

s) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

t) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

u) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

v) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

w) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

x) V posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených. V pátém a sedmém ročníku zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení žáka, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

6.1.4 Zásady pro hodnocení chování ve škole

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

b) Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

c) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

d) Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

e) Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

f) Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žakovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

6.1.5 Zásady a pravidla sebehodnocení

a) Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

b) Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

c) Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

d) Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde.
- jak bude pokračovat dál.

e) Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

f) Znamky **nejsou** jediným zdrojem motivace.

6.1.6 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žakovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního

roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotiti to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě

6.1.7 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

6.1.7.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

6.1.7.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

6.1.8 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

6.2 Kritéria hodnocení

6.2.1 Stupně hodnocení prospěchu

a) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

b) Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu

6.2.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho

činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.2.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti.

V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně

účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci

učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

6.2.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních

projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.2.2 Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního

učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.2.3 Kriteria a zásady slovního hodnocení

Zásady a kriteria slovního hodnocení jsou v souladu s **§ 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb.**, o základním vzdělávání.

- a) O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- b) Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- c) Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- d) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- e) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

6.2.3.1 Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení

5 - nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

6.2.3.2 Chování

1 – velmi dobré Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2 - uspokojivé Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 - neuspokojivé Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7 Autoevaluace

Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení, jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností.

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola nutně musí věnovat velkou pozornost právě procesu autoevaluace vzdělávacího procesu jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy. Například při pravidelných řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskusích resp. pracovních dílnách pedagogických pracovníků. Jiné aspekty hodnocení školy budou sledovány na základě shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům a pedagogickým pracovníkům.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího například práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči, záznamy z jednání pedagogů ročníku atd. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinělé hospitace, ale i o informace, jak učitelé výuku plánují, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání. Z hlediska vzájemného poznávání a osobnostního a profesního rozvoje učitele se jeví v poslední době nutnost vzájemných návštěv učitelů v hodinách a ještě lépe společně odučených vyučovacích jednotek (problémové vyučování, společně řešené projekty ...).

Škola i nadále bude využívat ve svém procesu autoevaluace standardizovaných testů Scio, Cermat aj.

Cíle evaluace musí být stanoveny tak, aby došlo k vyhodnocení činnosti zejména v těchto oblastech:

- Výsledky vzdělávání,
- soulad výuky se školním vzdělávacím programem,
- vzájemná spolupráce pedagogů,
- spokojenost žáků,
- efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků,
- spolupráce s rodiči a jejich spokojenost se vzděláváním žáků,
- klima školy a spokojenost pedagogů,
- materiálně technické zabezpečení vzdělávacího procesu,
- efektivita projektové práce,
- vnímání školy okolím a prezentace školy.

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

AUTOEVALUACE ŠKOLY				
Zaměření	Cíle (zjišťujeme)	Ukazatele (sledujeme)	Nástroje	Čas
Soulad realizovaného vzdělávacího programu s ŠVP ZV	- klíčové kompetence - strategie - výstupy	- rozvíjení kompetencí při výuce - realizaci projektů	- hospitace - dotazník učitelům - účast žáků v soutěžích	- průběžně - na konci škol. roku - průběžně
Výsledky vzdělávání	- úspěšnost a výsledky vzdělávacího procesu - porovnání úspěšnosti s jinými školami stejného typu i vzhledem k ostatní populaci	- klasifikace - výsledky soutěží, úspěšnost prezentací školy na veřejnosti	- prověřování znalostí, - portfolio - soutěže, - prezentace	- průběžně, - čtvrtletně
Individuální vzdělávací potřeby žáků	- sebeobsluha - základní společenské chování - orientace v okolí - soustředění na práci - chování v kolektivu	- soběstačnost - chování žáka - znalost a bezpečný pohyb v okolí školy a domova - přístup k jednotlivým činnostem - dodržování pravidel	- pravidelná denní činnost a modelové situace - vycházky a modelové situace - plnění krátkodobých úkolů - úroveň vztahů v kolektivu	- průběžně
Vyučování a školní klima	- efektivita výuky, metody a formy výuky - spokojenost žáků - spokojenost učitelů - vliv klimatu třídy na výsledky vzdělávání - vliv projektů a akcí školy na školní klima	- úroveň znalostí, výsledky soutěží - zapojení do činností - aktivity nad rámec pracovní náplně - klima třídy - spokojenost a aktivní účast žáků	- hospitace, výsledky soutěží - statistické vyhodnocení - dotazník - hospitace - dotazník pro žáky, - statistické vyhodnocení	- průběžně - dle potřeby - na konci škol. roku - průběžně, dle potřeby - bezprostředně po akci
Práce učitelů	- aktivizační metody - sebevzdělávání - promyšlený cíl výuky - spolupráce s kolegy a rodiči	- zájem žáků o předmět - sebevzdělávání a aplikace nových poznatků - soulad práce se ŠVP - účast na aktivitách školy	- vzdělávací výsledky - hospitace, dotazník - hospitace, ped. rady - předmětové komise, - přehled akcí školy - dotazník pro rodiče	- průběžně - průběžně, - na konci škol. roku - průběžně - průběžně, na konci škol. roku
Vedení školy	- manažerské schopnosti - organizační schopnosti - postavení školy	- klima školy, vybavenost školy - zabezpečení chodu školy - názor veřejnosti	- dotazník - dotazník - dotazník pro rodiče - akce školy	- na konci škol. roku - průběžně
Hodnocení žáků	- úroveň znalostí - aplikace znalostí - chování	- kvantita a kvalita znalostí - úspěšnost v akcích, projektech, soutěžích, řešení problémových situací - vztahy v kolektivu, chování na veřejnosti, morální postoje	- zkoušení, testy, portfolio - pozorování - pozorování → dotazník pro učitele	- průběžně - průběžně - průběžně - na konci škol. roku
Hodnocení	- nástroje hodnocení - motivační hodnocení - kritéria hodnocení	- pestrost a rozmanitost způsobů hodnocení - aktivita žáků (odbourání strachu ze známek) - dodržování klasifikačního řádu	- hospitace - hospitace, dotazník - hospitace, ped. rady,	- průběžně - průběžně, - na konci škol. roku - čtvrtletně
Spolupráce s rodinami žáků a veřejností	- spolupráce s rodiči - spolupráce s dotčenými organizacemi - spolupráce s veřejností	- účast rodičů na třídních schůzkách, akcích školy - exkurze, přednášky, apod - veřejné akce	- statistika	- čtvrtletně - průběžně

Podklady pro evaluaci připravuje určený tým pedagogů, vedoucího jmenuje ředitel školy, závěrečné zpracování provede vedení školy. Získané informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž budou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění ŠVP.

8 Závěr

Tento dokument vznikl jako 3. verze ŠVP Tak trochu jiná škola pro školu, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola T. Haenkeho ve Chřibské a je platný od 1.9.2013.

Ředitel školy:.....

Školská rada byla seznámena s 3. verzí ŠVP ve Chřibské dne:.....

Obsah

1	Identifikační údaje	4
2	Charakteristika školy	6
2.1	Velikost a úplnost školy	6
2.2	Vybavení školy	7
2.3	Dlouhodobé projekty	7
2.4	Ročníkové a celoškolní projekty	8
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
2.5.1	Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků	8
2.5.2	Školská rada	8
2.5.3	Další subjekty	8
2.6	Pedagogický sbor	8
2.7	Žáci	9
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	10
3.1	Pojetí	10
	Učení	10
	Objevování	10
	Myšlení a uvažování	11
	Komunikace	11
	Kooperace	11
	Práce	11
	Adaptace	11
3.2	Hlavní a dílčí cíle	11
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	14
3.4	Strategie naplňování klíčových kompetencí	14
3.5	Začlenění průřezových témat	15
3.5.1	Osobnostní a sociální výchova	17
3.5.2	Výchova demokratického člověka	17
3.5.3	Výchova k myšlení v evropských souvislostech	18
3.5.4	Multikulturní výchova	18
3.5.5	Environmentální výchova	18
3.5.6	Mediální výchova	18

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

3.6	Poskytování poradenských služeb ve škole.....	19
3.6.1	Zaměření poradenských služeb	19
3.6.2	Kariérové poradenství	19
3.6.3	Prevence sociálně patologických jevů	19
3.6.4	Psychologická péče	20
3.7	Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	20
3.8	Péče o talentované a mimořádně nadané žáky	20
3.9	Školní družina	21
3.10	Pobyty žáků mimo školu a výjezdy na výchovně vzdělávací kurzy	21
3.11	Zájmové kroužky	21
3.12	Řízení a organizace výuky	21
3.12.1	Ročníkové řízení a plánování.....	21
3.12.2	Řízení a koordinace práce učitelů	21
3.12.3	Řízení a koordinace práce žáků	22
4	Učební plány.....	23
4.1	Učební plán pro 1. stupeň	23
4.2	Učební plán pro 2. stupeň	23
5	Učební osnovy	24
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	24
5.1.1	Anglický jazyk.....	24
5.1.2	Český jazyk a literatura	34
5.1.3	Německý jazyk	69
5.2	Matematika a její aplikace	73
5.2.1	Matematika	74
5.3	Informační a komunikační technologie	92
5.3.1	Informatika	92
5.4	Člověk a jeho svět.....	97
5.4.1	Prvouka	97
5.4.2	Přírodověda	105
5.4.3	Vlastivěda	110
5.5	Člověk a společnost	116
5.5.1	Dějepis	116
5.5.2	Rukověť občana	124
5.5.3	Výchova ke zdraví	131

Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho, Chřibská
Školní vzdělávací program

5.5.4	Finanční gramotnost.....	136
5.6	Člověk a příroda	140
5.6.1	Ekologický přírodopis.....	140
5.6.2	Chemie	149
5.6.3	Fyzika	156
5.6.4	Zeměpis.....	163
5.7	Umění a kultura	169
5.7.1	Hudební výchova	169
5.7.2	Výtvarná výchova	178
5.8	Člověk a zdraví.....	186
5.8.1	Tělesná výchova.....	186
5.9	Člověk a svět práce.....	203
5.9.1	Pracovní činnosti.....	203
5.10	Volitelné předměty	217
5.10.1	Průřezová hodina	217
6	Pravidla pro hodnocení žáků	235
6.1	Způsoby hodnocení	235
6.1.1	Písemné průběžné hodnocení žáka	235
6.1.2	Vysvědčení.....	236
6.1.3	Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání	236
6.1.4	Zásady pro hodnocení chování ve škole	238
6.1.5	Zásady a pravidla sebehodnocení.....	238
6.1.6	Způsob získávání podkladů pro hodnocení	239
6.1.7	Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách.....	240
6.1.8	Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	241
6.2	Kritéria hodnocení.....	242
6.2.1	Stupně hodnocení prospěchu.....	242
6.2.2	Stupně hodnocení chování	246
6.2.3	Kritéria a zásady slovního hodnocení	247
7	Autoevaluace.....	249
8	Závěr	252

Použitá literatura

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání: s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením: [se změnami provedenými k 1.9.2005]. [Praha]: Národní institut pro další vzdělávání, 2006. 126, 92, 102 s., [70] l. příl. ISBN 80-86956-01-6.

